

DARBININKAS

Vol. LXXIX, Nr. 20
Gegužės - May 20, 1994 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207 Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- **Penkios didžiausios Lietu-**vos profsąjungų organizacijos paskelbė vieningą protesto akciją "Prieš skurdą". Gegužės 19 d. buvo organizuoti mitingai prie miesto savivaldybių. Lietuvos profsąjungos reikalauja, kad ne vėliau kaip šią vasarą būtų pasirašytas Vyriausybės, darbdavių ir profsąjungų susitarimas. Jame būtina užfiksuoti minimalų gyvenimo lygį ne mažesnę kaip 140 litų per mėnesį ir indeksuoti jį pagal gyventojų pajamų garantijų įstatymą.

-- **JAV vyriausybės** delegacijos ir atsakingų už Lietuvos krašto apsaugą ir saugumą struktūrų pirmosios dvišalės derybos įvyko Vilniuje "Karolinos" viešbutyje gegužės 16 d.

-- **Nepriklausomybės aikštėje**, ant M. Mažvydo bibliotekos laiptų gegužės 12 d. sustojo apie pusantro šimto vaikų būrys. Kiekvienas laikė po plakata: "Vaikai nori valgyt šiandien", "Prezident, gelbėk nuo bado", "Prisistotinė, užjaukite mus, amžinai alkanus", - toks ir panašus buvo jų turinys. Piketą organizavo Lietuvos tautosaugos bendrija "Šeimyna", įsikūrusi prieš trejus metus. Ji rūpinasi gausių šeimų gyvenimu. Piketo tikslas - dar kartą atkreipti vyriausybės ir Seimo narių dėmesį, kokioje katastrofiškai varganoje padėtyje atsидūrė daug vaikų. Valstybės paramos šaukiasi pirmiausiai 60 tūkst. šeimų, auginančių po tris vaikus ir 10 tūkst. šeimų - po keturis ir daugiau vaikų.

-- **Baltijos asamblėjos** sesijoje, vykusioje Jūrmaloje gegužės 13-15 dienomis, dalyvavo Lietuvos Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko pavaduotojo Egidijaus Bičkausko. Sesijoje pasirašyta Baltijos asamblėjos ir Beneilukso šalių bendradarbiavimo sutartis.

-- **Tėvynės Sąjungos** aktyvistai per pirmąsias dvi savaites nuo balandžio 21 d. surinko daugiau kaip 100 tūkstančių parašų referendumui surengti. Referendume siūloma priimti konstitucinį įstatymą dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir akcijų vertės atstatymo bei teisėtarkos pažeidimų.

-- **Lietuvos Seimas** priėmė Vyriausybės įstatymo straipsnį, reglamentuojantį ministerijų skaičių. Numatyta, kad vietoj dabar esančių 16 jų bus 18. Ministerijos rangas suteikiams šiuo metu Seimui pavaldžiam aplinkos apsaugos departamentui, o kultūros ir švietimo ministerija perorganizuojama į dvi savarankiškas - kultūros bei švietimo ir mokslo. Numatytos ministrų be portfelio pareigybės. Jų funkcijas bei kompetenciją nustatys premjeras. Manoma, kad ministrai be portfelio kuruos valdymo reformas ir savivaldybių reikalus.

-- **Lietuvos prezidento** dekretu JAV ambasadorius Lietuvoje D. Johnson apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio 2-jo laipsnio ordinu. Johnson praėjusią savaitę baigė savo įgaliojimus Lietuvoje.

-- **Galingas sprogimas** gegužės 11 d. 11.30 vakare pažadino Vniaus Konarskio gatvės gyventojus. Sprogo lengvoji mašina. Vairuotojas žuvo, vienas žmogus sužeistas. Įvykio vietoje apgadinti šalia stovėję lengvieji automobiliai, išbūrėjo gretimų namų langai. Sprogimas įvyko šalia Lietuvos televizijos ir radijo rūmų.

STATISTINIAI ŽAIDIMAI IR JŲ TIKSLAI

Žaidimus mėgsta ne tik vaikai. Dažnai žaidžia ir suaugusieji. Jų žaidimus ir galima būtų vadinti tik žaidimais, jeigu jie savo kibirėlius, skriaudas ar sugriautas piliis paliktų smėlio dėžėje. Deja, suaugusiųjų, o ypač tu, kurie sėdi valdžios pilyse, žaidimai paliečia ne žaidžiančiuosius, o visai nekalta valdomąją visuomenę. Esi smėlio dėžėje, statai ne smėlio, o tikras piliis, o jų būsimieji šeiminingai tau miną pakiša, nes iš viršaus įdomu žiūrėti - kas bus?

Gegužės 1 d. Lietuvoje įsigaliojo Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas, kuriame vyriausybė patvirtino pridėtinės vertės mokesčio (PVM) skaičiavimo tvarką. Pagal ją prekybos įmonės PVM skaičius už prekes 18% prekių pardavimo kainos tarifu be pridėtoios vertės mokesčio arba 15.25% jų pardavimo kainos tarifu su pridėtosios vertės mokesčiu. Įstatymo tikslas, kaip buvo skelbiama iš viršūnių - sudaryti vienodas sąlygas gamintojams ir importuotojams. Deja, buvo pamirštas Lietuvos žmogus, rodos, dėl kurio gerovės ir turėtų būti kuriami įstatymai.

Pradinį kainų šoktelėjimo auštin "lubas" turėtų nustatyti mokesčio dydis - 18%. Juk negi pardavėjai mokės iš savo kišenių - mokės pirkėjas. Prognozių būta įvairių. Vieni teigė, kad kainos pakils 6-9%, kiti 15-20%. Premjeras teigė, kad kainos kils tik 10%. Nors po to ir pats nusistebėjo paradoksu - juk PVM yra 18%.

Vyriausybė pažadėjo, kad iki 1995 m. sausio 1 d. pridėtinės

vertės mokesčiu nebus apmokestinamos maisto prekės, kurias Lietuvos gamintojai parduos saviems gyventojams. Pažadai - pažadai. Praėjus tik kelioms dienoms po įstatymo įsigaliojimo, Vilniaus parduotuvėse jau pasirodė brangesnė "Palangos" duona.

Pasidairius po parduotuves, pasirodo, kad 18% pabrango beveik visos importinės prekės. Perkainotos buvo visos prekės, nors kai kurios buvo atvežtos į Lietuvą iki įstatymo įsigaliojimo. Bet negi prekybininkas save nuskriaus, jeigu vyriausybė į rankas tokį "ginklą" prieš pirkėją pereinamuoju laikotarpiu įdavė.

Kainos Vilniaus Kalvarijų turgavietėje mėnesio pradžioje nedaug pasikeitė. Jautienos filė 1 kg - 9 Lt, kiaulienos kumpis 1 kg - 8.5-9 Lt, rūkyti lašiniai 1 kg - 10-12 Lt, sūdytos silkės 1 kg - 4 Lt, 10 kiaušinių - 1.5 - 3 Lt, bulvės 1 kg - 0.30-0.50 Lt, pomidorai 1 kg - 9 Lt. Pridėtinės vertės mokeskis turėtų pirmiausiai pasiekti bananus, dabar kainuojančius 4.5 Lt už kilogramą bei apelsinus (3.5 Lt už 1 kg).

Skaičiai, skaičiai, kas juose susigaudys. Rodos, statistikos departamentas šiandien turėtų žinoti, kaip Lietuvos ekonomika laikosi.

Džiugus pranešimas iš Statistikos departamento: balandžio mėnesį infliacija Lietuvoje žymiai sumažėjo ir buvo tik 1.6%.

Žinia pradeda liūdėti, kai pradėdi nagrinėti konkrečius skačius, slypinčius už pranešimo. Rodikliai dar užsilikę nuo "gerųjų" anų laikų,

kada maistas, gėrimai ir tabako gaminiai buvo priskirti vienai grupei. Pasirodo maisto, tabako ir gėrimų kainos balandžio mėnesį išaugo tik 0.4%. Rodiklio klasta atsiskleidžia kitame skaičiuje - pasirodo, kad gėrimai ir tabako gaminiai balandį pabrango tik 0.3%. Klausimas kiek pabrango maistas? Atsakymo statistikos departamento pranešime nieškokite, jo ten nėra, nes jis nenaudingas vadovaujančiai partijai. Sunku spėti iš kiek maisto prekių, alkoholinių gėrimo ir tabako kainų yra vedamas vidurkinis pabrangimas, bet nesunku pastebėti, kad įtraukiant prie maisto prekių (pirmojo būtinumo poreikius tenkinančių) alkoholį ir tabaką (kurie toli gražu ne pirmojo būtinumo ir jau nebegali daug brangti) yra dirbtinai mažinamas maisto prekių brangimo procentas.

Skaičių žaidimai, kurių taisyklės diktuoja viršūnės. Meluoti šiandien nebeįmanoma. Laikai, kada Lietuvos plano komiteto direktoriui iš Maskvos būdavo pateikiami planiniai bei ataskaitiniai skaičiai, nuėjo, rodos, užmarštin. Šiandien patogia - statistikos departamentas prie vyriausybės. Skaičius galima pateikti įvairiuose "ipakaviimuose". Sunkėjant realiai ekonominei situacijai, kurią jaučia kiekvienas žmogus, skaičius reikia įvynioti į gražiai blizgantį popierių. Kas gali apkaltinti Statistikos departamento melu? Niekas. Žaidimų taisyklės visiems aiškos, tikslai - irgi. Tačiau ilgai trunka žaidimai ne tik vaikams nusibosta... **A. J.**

Lietuvos kaime - pavasario darbai. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

-- **Lietuvos užsienio** reikalų ministerijos gegužės 9 d. pranešime sakoma: "Rusijos Federacijos gynybos ministro Pavel Gračiovo pareiškimas dėl galimo Rusijos karinio kontingento padidinimo Estijos Respublikos teritorijoje etninį rusų gynimui gali būti suprantamas tik kaip spaudimas Estijai, siekiant priversti ją atsisakyti savo pozicijos derybose su Rusija. Tokia Rusijos politika derybose su Estija rodo nepagarbą derybų partneriui ir tarptautinei teisei bei tiems visos Europos procesams ir dokumentams, kurių narė ir dalyvė yra Rusija. Panašūs Rusijos aukštųjų pareigūnų pareiškimai didina įtampą regione, kelia grėsmę Baltijos valstybių saugumui".

-- **Trečioji tarptautinė žemės ūkio** maisto ir įpakavimo pramonės paroda "AGROBALT - 94" gegužės 10-13 dienomis vyko Lietuvos parodų centre "Litekspo". Parodoje dalyvavo 236 firmos iš 21 Vakarų ir Rytų Europos šalių.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" reikalu

ALTas nuo pat Lietuvos okupacijos pirmųjų dienų visur kėlė Lietuvos genocido klausimą: rinko dokumentaciją, pasiekė, kad buvo sudarytas JAV Atstovų Rūmų Kersteno komitetas ir gausiai jungėsi į jo darbą demaskuojant bolševikų nusikaltimus, surengė genocido parodą, kurios eksponatus perkėlė į Lietuvą. Taip pat ALTas leido savo leidinius, o ALTO darbuotojai prisidėjo prie kitų genocido leidinių paruošimo.

Tačiau dabar Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvos Istorijos Institutas, išleisdamas "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" pirmąjį tomą, dėl savo klaidinančio trėmimų vaizdo dabar ir ateityje kenks Lietuvos reikalams.

Todėl leidėjai, nors ir vėlu, turi sustabdyti tos istorijos platinimą ir vertimą į kitas kalbas.

Šios istorijos leidėjai, spauda ir kitos visuomeninės organizacijos prašomos ateityje vengti neapgalvotos veiklos, kuri bent kuo kenktų ne tik politiniams, bet ir bendriesiems Lietuvos reikalams.

Amerikos Lietuvių Taryba

-- **"Mis Lietuva - 94"** gegužės 8 d. išrinkta vilnietė Jurga Tautkutė, medicinos akademijos studentė. Ji

apdovanota videokamera "Fujifilm", kelione į Jamaiką per New Yorką bei vieno kambario butu.

Vilniuje, šalia Seimo rūmų, dažnai galima matyti pensininkus, protestuojančius prieš Lietuvos Vyriausybės politiką.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

KATALIKŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Panevėžyje viešojo vokiečių katalikų jaunimo grupė

Balandžio pradžioje Panevėžyje viešojo kun. Andreas Bolteno vadovaujama vokiečių katalikų jaunimo grupė iš Vechtos. Šiame mieste įsikūrusios Oldenburgo vyskupijos Caritas organizacija ir Maltos pagalbos tarnyba jau daugiau nei dveji metai palaiko glaudžius partnerystės ryšius su Lietuvos Caritas federacija. Svečiai atvežė labdarą, kuri per Panevėžio Caritas organizaciją išdalyta socialiai remtiniams asmenims. Labdaros siuntą sudaro maistas, medikamentai ir padėvėti drabužiai.

Panevėžyje vokiečių jaunieji katalikai bendravo su Panevėžio ateitininkais, su kuriais jie aplankė įdomesnes krašto vietas - Ustronę, Krekenavą, Lietuvos ateitininkų federacijos stovyklą Berčiunuose. Balandžio 6 d. vakare Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros vyskupo K. Paltaroko kriptroje vokiečių jaunimo kapelionas Andreas Boltenas aukojo mišias. Vėliau svečiai dalyvavo Varniuose vykusioje Lietuvos ateitininkų federacijos MAS Pavasario akademijoje.

Ateitininkų Pavasario akademija Varniuose

Balandžio 4 - 10 d. Varniuose vyko Lietuvos ateitininkų federacijos Moksleivių ateitininkų Pavasario akademija, kurios metu jie gvildeno temos "Bažnyčia moderniam pasaulyje" įvairius aspektus. Akademijos dalyviams paskaitas skaitė ses. Albina Pajarskaitė, kun. Jonas Kauneckas, kun. Ričardas Repšys, jėzuitas iš JAV kun. Anicetas Tamošaitis ir kiti. Savo muzikinę kūrybą pristatė kun. Petras Linkevičius. Akademijoje taip pat dalyvavo dešimt jaunų Latvijos katalikų atvykusių iš Agluonos, Kraslavos ir Rygos, o renginiui įpusėjus prie stovyklaujančių ateitininkų prisidėjo kun. Andreas Bolteno vadovaujamas būrys vokiečių jaunuolių iš Delmenhorsto.

Per diskusijas atsiskleidė rimtas jaunųjų katalikų žvilgsnis į aplinkos iššūkius, jų ieškojimai ir nelėkšti religiniai išgyvenimai. Dalijantis mintimis apie katalikų poveikį sekuliarizuotai "daugumai", akcentuota, jog katalikai neretai eina pas kitus lyg išganytojai, tarsi būtų už juos aukštesni, raginta šiek tiek prisitaikyti prie netikintųjų ir tik tada imti juos kelti. Kita vertus, jaunieji ateitininkai pažymėjo ir prisitaikymo keliamą pavojų - veidmainystę. Akademijos dalyviai pabrėžė, jog būtina tikėti ir "žmonėse-atmatose" slypinčių gėrių, priešingu atveju, jie būsią tokie, kokius juos "daro" visuomenės nuomonė. Diskusijose taip pat buvo nagrinėjami maldos ir moralės klausimai.

Balandžio 8 d. Varniuose susirinkusius ateitininkus ir jų svečius aplankė Kölno arkivyskupas kardinolas Joachim Meisneris, lydimas Telšių vyskupo Antano Vaičiaus. Varnių katedroje Vokietijos ganytojas tarė keletą žodžių ateitininkams ir jį pasitikusiems miestelio gyventojams. Vėliau džiūgaujanti, giedanti ir plojanti minia kardinolą ir dvasininkus nulydėjo per miestelį iki pat klebonijos.

Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdis rengiasi 3-ajam suvažiavimui

Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdis pradėjo rengtis 3-ajam organizacijos suvažiavimui. Blaivystės sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininko Juozo Kančio, vicepirmininko Jono Kvedaraičio ir LR Sveikatos ministro pavaduotojo Antano Vinkaus pasirašytame pareiškime, paskelbtame organizacijos laikraštyje "Blaivioji Lietuva" (Nr. 3), prašoma iš didžiųjų Lietuvos miestų į suvažiavimą deleguoti po 5 asmenis, iš parapijų bent po vieną delegatą. Organizacijos suvažiavimas turėtų įvykti šių metų rugpjūčio mėnesį.

Pareiškime konstatuojama, jog alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba Lietuvoje šiuo metu nekontroliuojama, esama apie 100,000 alkoholių ir "šimtai tūkstančių artėjančių prie tos ribos". "Girtavimą lydi didėjantis nusikalstamumas, ištvirkimas - žlugdomas tautos genetinis fondas", - teigiama dokumente. Blaivystės sąjūdžio vadovybė ragina "Dievą ir Tėvynę mylinčius žmones" kiekvienoje savo parapijoje, mieste, rajone surengti konferencijas ar susirinkimus, atnaujinti ar naujai susikurti Blaivystės sąjūdžio struktūras, išrinkti igaliotus delegatus į trečiąjį suvažiavimą. Pareiškime primenama, kad "Blaivystės sąjūdis yra visuomeninis katalikiškas judėjimas, nesistengiantis niekam vadovauti, užsibrėžęs visiems padėti siekti blaivumo idealo".

Tarptautinis bažnytinis muzikos festivalis Šiauliuose

Balandžio 4 d. Šiauliuose Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje pradėtas XII tarptautinis bažnytinis muzikos festivalis, kurį savo koncertu pradėjo Nacionalinės premijos laureto P. Bingelio vadovaujamas valstybinis choras, sugiedojęs Juozo Naujalio "Švenčiausių Kristaus žaizdų" mišias bei kelias dainas pagal Maironio eiles. Festivalis truko visą savaitę. (nukelta į 2 psl.)

Lenkijos prezidentas Lech Wałęsa ir Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas po Lietuvos Lenkijos sutarties pasirašymo.
Viktora Kapočiaus nuotrauka

GERŲ PAVYZDŽIŲ TOLI IEŠKOTI NEREIKIA

Advokato S. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti Chicagoje gegužės 8 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

- o -

Iš savo tautiečių Lietuvoje dažnai girdime, kad nuvykę mūsų ekspertai ar patarėjai jų nesupranta, su savo patarimais padarydami daugiau žalos, nei gero. Todėl, i patarimus dažniausiai jie nekreipia dėmesio.

Dėl to mūsų tarpe jaučiamas didelis nusivylimas savaisiais Tėvynėje. Jie mūsų neklauso, nenori suprasti, nevertina mūsų pastangų ir panašiai.

Gal iš dalies tai yra tiesa. Bet yra ir išimčių. Yra žmonių, labai daug padedančių Lietuvai ir negrižtančių nusivylus. Tačiau tokių yra mažai, bet yra. Mūsų pareiga yra įvertinti tokių žmonių darbus ir visokeriopai juos remti. Galėtume gal ir pasekti jų pavyzdžiu.

Tokiu pavyzdžiu mums galėtų būti Tėvas Antanas Saulaitis, SJ.

Tėvas Saulaitis yra baigęs tiksluosius mokslus. Tuo pačiu studijavo teologiją ir filosofiją bei eilę kalbų. Studijų jis neapleidžia ir dabar.

Ramus, atlaidus, tolerantiškas, visados geros nuotaikos, energingas, pareigingas, paguodžiantis visus - tai mūsų Antano savybės. Visados suranda laiko jaunimui - nesvarbu, kur bebūtų. Nėra nei vienos lietuviškos jaunimo stovyklos, skautų ar ateitininkų būrelio, kurio kun. Antanas nebūtų aplankęs, laikęs ten mišių ar rekolekcijų. Visur jaunimas būriuojasi aplink jį, jam suorganizavus pikniką prie laužo ar partizanų vakarą. Laiminga pora, gaunanti Tėvo Antano palaiminimą ir vaikučiai, pakrikštyti kun. Saulaičio.

Būtų tikrai sunku įsivaizduoti bet kokį jaunimo suvažiavimą Brazilijoje, Kanadoje ar Lietuvoje, kuriame nedalyvautų Tėvas Saulaitis. Šiomis dienomis, keliaudamas po pasaulį įvairiais jėzuitų reikalais, Tėvas Saulaitis yra ypatingai susirūpinęs jaunimo padėtimi Lietuvoje - jaunų žmonių auklėjimu ir dvasiniu stoviu. O susirūpinimui tikrai yra priežastis.

Štai keletas jaunimo (18-23 metų amžiaus) apklausos duomenų:

Įvertinant vertybes, 35% pasisakė, kad aukščiausia vertybė gyvenime yra pinigai, turtas ir materialinės vertybės. Kai kurie mano,

jog jiems jokios vertybės iš viso neegzistuoja;

70% jaunuolių pareiškė, kad skyrybos yra normalus reiškinys, kurį vertina teigiamai;

45% pateisina savižudybes - "tai kiekvieno individo problema";

65% teigiamai pasisako už tautiškai mišrias šeimas;

Abortų klausimu 59% pasisako teigiamai, pateisindami juos ir nematydami nieko blogo. "Esant tokiai visuomenei, abortų uždrausti negalima";

55% jaunimo pesimistiškai mano, jog gerieji lietuviški bruožai jau prarasti...

(Lina Astra, Šiuolaikinės lietuvių vertybės, "Šiaurės Atėnai, 1994 m. balandžio 1 d.; 1994 m. balandžio 8 d.)

Lina Astra, komentuodama šiuos neseniai atliktus tyrimus Lietuvoje, padarė pastabą:

"Išvada aiški - ir šiandien tebesitėsia sovietmečiais prasidėjęs ir nebūdingas mūsų tautai jos pagrindų pagrindo - žmonių grupių ir sluoksnių skaidymasis į priešiškas, susvetimėjusias ir net konfliktines socialines erdves dalis".

Iš paprastų kontaktų ir išsamių studijų galima aiškiai matyti, kaip

Lietuvos jaunimas yra paveiktas materializmo, ateizmo ir apamai neturi moralinio vairo, jokios pasaulėžiūros. O juk jaunimas yra vienintelė mūsų tautos ateitis, vienintelis pagrindas, ant kurio gali būti atstatytas mūsų kraštas.

Jau trečius metus Tėvai Jėzuitai dirba su moksleiviais Kauno Jėzuitų gimnazijoje. Prieš karą ši gimnazija yra buvusi gal net pati geriausia Lietuvoje. Sovietai uždarė ją 1940-aisiais, po to 1944-aisiais.

Per 50 okupacijos metų Lietuvoje jėzuitai negalėjo veikti viešai. Bet jie labai efektingai dirbo pogrindyje.

Tėvų Sigitto Tamkevičiaus ir Jono Borutos redaguojama ir slapta leidžiama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika jėzuitų pastangų dėka išliko istorijoje, kaip viena pagrindinių mūsų tautos rezistencijos priemonių. Kronika, kaip ir kita iš jos kilusi pogrindžio spauda, prisidėjo prie imperijos subyrėjimo visuose komunistų pavergtuose kraštuose. KGB priemonės bei didžiulės pastangos negalėjo susekti Kronikos ir sustabdyti jos veiklos. Kronika buvo tiesos žodis, ta neįveikiama tikėjimo išraiška, prieš kurią didžioji marksizmo imperija negalėjo atsispirti.

Ši rudenį jėzuitams bus leista atkurti Vilniaus gimnaziją. Dabartinė Lietuvos valdžia nerodo simpatijos Katalikų Bažnyčiai, jos mokykloms ar spaudai. Tarp tikinčiųjų ir LDDP vyriausybės vyrauja įtampa. Tie, kurie prieš keletą metų persekiojo tikinčiuosius, trėmė juos į kalėjimus ir Sibirą, šiandien sėdi valdžios nomenklatūros kėdėse. Tobulas jaunimo auklėjimas jiems nėra prie širdies.

Auklėjimo srityje jėzuitai turi ilgą patirtį. Jų veikla Lietuvoje jau tęsiasi 425-erius metus. Vilniaus Universitetas, įsteigtas jėzuitų, yra vienas seniausių pasaulyje. 50 metų tuščiai praleidę laiką komunizmo mokyklose, tautiečiai vėl atgavo galimybę siekti mokslo aukštumų jėzuitų gimnazijose.

Mokslo dėka net ne nomenklaturininkų vaikams atsidero durys į pasaulį. Doro auklėjimo dėka tautos pamatai kietėja - tik ant tvirtų pamatų mūsų tauta galės sukurti tobulą, teisėtą valstybę. Jėzuitų gimnazijų auklėtojai yra

išgyvenę dideles okupacijos kančias, tremti ir persekiojami, tačiau nepalaužti. Tuo pačiu jie yra labai išsilavinę. Vakariečių jėzuitų padėdami, Lietuvos jėzuitai turi galimybę studijuoti Vakaruose ir parsivežti žinias į Tėvynę, tuo galėdami praplėsti savo auklėtinių akiratį. Kauno gimnazijai kaip tik ir vadovauja neseniai mokslus pagilinęs jaunas jėzuitas Gintaras Vitkus.

Jėzuitų darbas yra ypatingai svarbus. Salygos yra sunkios. Jiems labai reikia mūsų visų paramos, kitaip galime prarasti savo jaunąją kartą, o tai būtų didelė nuodėmė.

Tėvas J. Vaišnys, mokydamas Chicagos jaunimą Jėzuitų Centre, kartą paklausė jaunų mokinių, ką reiškia žodis "kortelė"?

Viena maža mergytė, pakėlus rankutę, išporino: "Tai laiškutis iš Tėvo Saulaičio - iš kur nors toli, toli!" Antanas niekados nepamiršta savo jaunųjų draugų.

Tėvo Saulaičio kortelės aplanko šimtus žmonių visuose kontinentuose - nuo 8-ųjų iki 80-ties metų, nes jo darbas ir energija yra be-

galinė. Tėvas Antanas atlieka milžiniškus darbus ne tik Jėzuitų Ordino administracijoje, kurioje jis plačiai dalyvauja. Svarbiausia, jis sugeba surasti tinkamą žodį kiekvienam jaunuoliui, su kuriuo tik jis susitinka.

Tad, nusivylimo momentais, kuomet mes galvojame, jog esame nereikalingi ar nevertinami, kad negalime nuveikti nieko naudingo Lietuvoje, kadangi žmonės yra sugadinti, visuomet prisiminkime pasiaukojantį Tėvo Antano darbą.

Na, o Tėvui Saulaičiui, švenčiant 25-ųjų kunigystės darbo metų jubiliejų, linkiu nepavargti ir dirbuotis dar bent 50-tį metų! Visiems jo draugams, visam jaunimui, kurio gyvenime Tėvas Antanas turėjo svarbų vaidmenį, siūlau prisidėti prie jo pastangų, kad dar daugiau jaunimo mūsų Tėvynėje sulauktų tų brangių "saulaitiškų" kortelių.

Tėvas Saulaitis, tarnaudamas jėzuitams, o savo širdį paskyręs jaunimui, pildė savo didįjį pažadą paaugoti savo gyvenimo darbus "AD MAJOREM DEI GLORIAM".

VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9.30 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KATALIKŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos muzikams renginyje taip pat atstovavo G. Rinkevičiaus vadovaujamas Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, valstybinis choras "Vilnius", Šiauliu "Polifonija" solistai R. Maciūtė (sopranas), S. Agramirzovas (tenoras), V. Prudnikovas (bosas). Festivalyje taip pat koncertavo U. Maibūmo vadovaujamas Šv. Salvatorijaus choras iš Vokietijos bei muzikos atlikėjai iš Latvijos.

LIETUVOJE

-- Prašymus šaunamųjų ginklų išsigijimui jau padavė 574 Lietuvos gyventojai, - informavo Elta Vidaus reikalų ministerija. Prašymai pradėti priiminėti balandžio 1 dieną. Kaune paduota - 140, Vilniuje - 138, Šiauliuose - 31, Alytuje - 24, Klaipėdoje - 15 prašymų. Daugiausia ginklų nori išgyti uždarų akcinių bendrovių darbuotojai. Norintys išgyti ginklus, pirmiausia turi išklausti 20 valandų naudojimosi ginklų kursus. Kaune kursus jau baigė pirmoji 30 žmonių grupė. Tačiau ginklų išgyti jie dar negali, nes kol kas Lietuvoje nėra nei vienos legaliai šaunamaisiais ginklais prekiaujančios parduotuvės. Tokią parduotuvę žadama atidaryti Vilniaus centre. Ginklus jai tiesks Ginklų fondas, įsteigtas prie Vyriausybės, kuris pagal sutartis juos pirs iš patikimų užsienio firmų.

-- JAV ambasada padovanojo Kauno technologijos universiteto bibliotekai 300 knygų iš kompiuterių mokslo srities. Šiandien universitete atidaryta jų paroda. Knygas perdavė Vilniuje veikianti

JAV informacinė tarnyba. Po poros savaitių dovanotų knygų parodą, JAV ambasados pageidavimu, ketinama perkelti į Klaipėdos, vėliau - ir į Vilniaus universitetą. Po parodų knygos grįš į Kauno technikos universiteto bibliotekos fondus.

-- Prezidentas A. Brazauskas davė interviu Lietuvos televizijai. Beveik visas 30 minučių trukęs jo pokalbis su žurnalistu buvo skirtas opozicijos siūlomoms referendumams dėl pirmalaikių Seimo rinkimų bei konstituciniam įstatymui dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir pažeistos teisėtumo priimtų. Pirmalaikių Seimo rinkimų organizatoriai, - pasakė Brazauskas, - siekia savo siaurų politinių tikslų. Jų argumentai manęs visiškai neįtikina. Turime referendumą patvirtintą Respublikos Konstitucija, viskas vyksta kaip ir pridera normaliose demokratinėse valstybėse. O jeigu tam tikros politinės jėgos nori sugrįžti į valdžią, - tegul rengiasi eiliniams rinkimams. Antrasis referendumas, kurį siūlo Tėvynės Sąjunga, būtų tikra katastrofa Lietuvai, - pasakė Prezidentas. Jo organizatoriai siekia atstatyti nuvertėjusius indėlius.

Šiauliu Šv. Ignaco bažnyčios jaunimo kamerinis choras, kuriam vadovauja Marija Žibūdienė, Italijoje vykusiam Riva del Garde chorų festivalyje savo kategorijoje iškovojo pirmąją vietą ir laimėjo aukso diplomą. Šiame renginyje Lietuvai atstovavo ir choras iš Klaipėdos. Bendrą dalyvių skaičių sudarė daugiau negu 100 kolektyvų.

J. Naujalis 125-ųjų gimimo metinių minėjimai

Balandžio 9 d. Kauno arkikatedroje buvo surengtas iškilmingas vakaras Juozo Naujalis 125 gimimo metinėms paminėti. Susirinkusieji galėjo išgirsti pasakojimą apie kompozitoriaus kūrybinę bei visuomeninę veiklą, pasiklausyti P. Bingelio vadovaujamo Kauno valstybinio choro atliekamų J. Naujalis pasaulietinių ir religinių kūrinių. Juozas Naujalis, kompozitorius, žymiausias savo laikmečio Lietuvos vargonininkas, choro dirigentas, vienas iš pirmosios Dainų šventės organizatorių, paliko apie 100 muzikos kūrinių, tarp kurių itin reikšmingą vietą užima originalios ir harmonizuotos lietuvių liaudies dainos chorams. Pirmines, jog kompozitorius iki mirties dirbęs vargonininku Kauno katedroje, arkikatedros klebonas kun. V. Jalinskas pabrėžė, jog J. Naujalis supratus, kad be muzikos ir be dailės žmogus jaučiasi vienadienis ir mažareikšmis, nesupratus savo kasdieninio darbo prasmės.

Balandžio 16 d. kompozitoriaus J. Naujalis 125 gimimo metinės paminėtos ir Marijampolės prokatedroje. Apie J. Naujalis gyvenimą ir kūrybą renginio pradžioje papasakojo Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC. Vėliau klausytojai išgirdo Marijampolės Č. Sasnausko ir Vilniaus arkikatedros grigališkojo choralo chorų giedojimą.

Iš Lietuvos misijos prie JT veiklos

Gegužės 2 d. - Ambasadorius A. Simutis dalyvavo Latvijos Ambasadoriaus suruoštame susitikime Jungtinės Tautos pagerbti besilankanti Latvijos Užsienio reikalų ministrą G. Andrejevą.

Gegužės 3 - 6 dienomis Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo JT Vaikų fondo (UNICEF) tarybos metinėje sesijoje. Taryba nusprendė teikti tam tikras lengvatas Centrinės ir Rytų Europos UNICEF nacionaliniams komitetams paremti jų pradinę veiklą.

Gegužės 5 d. Misijos patarėjai D. Sužiedėlis, A. Gureckas ir G. Damušytė dalyvavo Baltijos Misijų diplomatų pasitarime Latvijos Misijoje. Pasidalinta žiniomis iš vėliausių Baltijos valstybių ministrų pokalbių su Generaliniu sekretorium ir kitais JT pareigūnais bei apžvelgti JT sesijų darbai ir ateities planai.

Gegužės 6 d. Misijos patarėja G. Damušytė atstovavo LR delegacijai demokratiškai orientuotų valstybių grupės (GODOS) pasitarime susitikimo klausimais.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- ✦ LĖKTUVAI
 - ✦ LAIVAI (CRUISES)
 - ✦ TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - ✦ AUTOBUSAI
 - ✦ NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - ✦ VIEŠBUČIAI
 - ✦ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Romo Kalantos auka

Šį savaitgalį švenčiame Sekmines. Sekminių šventėje, 1972 m. gegužės 14 d. Kaune susidegino 19 metų jaunuolis Romas Kalanta, skelbdamas šūkį "Laisvės Lietuvai"!

Tuo laikotarpiu JAV prezidentas R. Nixon (palaidotas prieš keletą savaitių) buvo labai veiklus. Įvykių tomis dienomis buvo daug. Ką rašė ta proga "Darbininkas" 1972 m. gegužės 26 d. vedamajame?

"Sekminių rytą išgirsta žinia apie ugnies liežuvių nebuvimą Šventosios Dvasios atsiuntimo ženklas. Ji priminė labiau Didįjį Penktadienį - kančios ir gyvybės auka. Romo Kalantos auka buvo didžiausia, kokią tik žmogus gali atiduoti - laisva valia atiduoti gyvybę už savo tautą.

Ne mums, laisvėje esantiems, vertinti, ar tai buvo tikslinga priemonė protestui prieš persekiojimus reikšti; ar po protestų bangos neateis represijų banga; ar vietoj reikalauotos laisvės neateis kalėjimai, koncentracijos lageriai iš naujo. Jiems tenka visa spresdamos našta. Jie jaučia laisvės troškulį. Jie ir tegali apsispręsti, kam ir kaip jie gali ryžtis.

Mes tegalim pagarbiai sutikti Katantos auką ir Lietuvos jaunimo veržimąsi į laisvę, drauge sušukdami: kokia turi būti slopi ta prievartos sudaryta atmosfera, jei žmogus, jaunuolis, ryžtasi gyvybę atiduoti protestui prieš prievartą; jei anas čekoslovakų jaunuolis Jan Paleck, susidegęs 1969 m. sausio 17 d., kada jo žemė slėgė tokie pat svetimi sovietiniai tankai, virto uždegančiu pavyzdžiu ir Lietuvos jaunimui.

Romo Kalantos auka, tikim, kaip Čiurlionio Aukos šviesūs dūmai, kils į Dangaus Valdovo sostą. Tik kažin, ar ji pasieks dabartinių Žemės valdovų dėmesį. Kažin?

Su kokia asmenine rizika anie 17,000 Lietuvos tikinčiųjų pasirašė skundą Jungtinėms Tautoms. Bet jose neatsirado nė vieno, kuris būtų pakėlęs balsą. Tegul būtų pakėlęs bent tam, kad būtų parodytas tos institucijos ir kiek šviesesnis veidas - teisingumu, žmoniškumu susirūpinęs veidas. Bet ta institucija jau tiek pritvinus piktadarių ir veidmainių, lyg žodis už žmoniškumą joje tarti būtų nepadoru.

Lietuvos ir pasaulio lietuviai pasilaikė vieną viltį - ne sykį apviltą, bet iš naujo atgyjančią: o gal Amerika, gal ši tradicinė spresdamos priešininkė? Gal Nixonas, politikas ir prezidentas, daug sykių kalbėjęs apie laisvę ir tuo laimėjęs prispaustųjų viltis? Prieš prezidento Nixono kelionę dėl to Alto pirmininkas vežė į Washingtoną petiją; Vliko pirmininkas memorandumą; Baltijos laisvės komitetų taryba savus raštus; Baltijos valstybių atstovai varstė departamento duris. Visi norėjo atkreipti prezidento dėmesį į Lietuvos padėtį.

Kalantos auka ir Lietuvos jaunimo demonstracijos dramatiškiausiai be žodžių prabilo į prezidentą Nixoną.

Ar jų visų šaukimas pro didžias patarėjų eiles pasiekė prezidentą? Pasiekė prezidentą didžiojo kapitalo balsas, ir plačiai jau skelbiama, kad jiems bus parvežta prekybos sutartis.

Pasiekė Amerikos žydų balsas, ir Kissingeris Austrijoje paskelbė, kad prezidentas numatys galimybę atkreipti sovietinių vadų dėmesį į žydų padėtį Sovietuose. Kad Kalantos ir Lietuvos jaunimo balsas pasiektų prezidentą, Vliko pirmininkas pačia pirmą dieną susisiektų su Altos ir Bendruomenės vadovybėm, su jaunimu, kuris buvo parodęs gaivališką iniciatyvą Simo Kudirkos tragedijoje. Darytina ir daroma, kas įmanoma šiose žmoniškumui nepalankiose sąlygose, kad suimtas jaunimas būtų paleistas; kad tikėjimas Lietuvoje atgautų laisvę; kad Lietuvai būtų pagaliau grąžintas nepriklausomas gyvenimas".

TAISANT "KOVŲ IR KANČIŲ" TOMO TRŪKUMUS

Dr. Antanas Tyla

Turiu daug informacijos apie lietuvių išeivį JAV spaudoje pasirodžiusias bendro Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Istorijos Instituto leidinio "Lietuvos gyventojų trėmimai 1941, 1945-1952 m. Dokumentų rinkinys" (Vilnius, 1994) recenzijas ir atsiliepimus. Daug jų spausdinama "Drauge". Dalį iškarpu man pasiuntė ir pagrindines recenzijų pastabas iš esmės žinau. Iš karto reikia pasakyti, kad apmaudu dėl kritikos neatlaikančių leidinio parengimo spragų. Bene svarbiausias leidinio trūkumas - tai archeografinis dokumentų paruošimas. Šia tematika šis leidinys, pagal dabar turimą žodinę informaciją, yra pirmasis toks leidinys Pabaltijyje. Dalis dokumentų buvo gauta per didelį vargą. Ir iš viso tokia nusikaltama sovietinės imperijos medžiaga dar nėra spausdinta, nes kažkieno iniciatyva vis dar su didžiausiu uolumu tebeieškoma kažkokio nacių nusikaltėlio, užmirštant, kad

antihitlerinės koalicijos sudėtyje buvo nuožmių žmonių naikinimo valstybė - Sovietų Sąjunga. Kažkodėl buvusios antihitlerinės koalicijos narių nusikaltimai nelaikomi nusikaltimais, nors jie atitinka hitleriniams nusikaltimams. Todėl prašyte prašosi platus įvadinis straipsnis apie dokumentų sudarymo ypatybes, apie juose naudojamų terminų, sąvokų, net atskirų dokumentų tikrąją prasmę ir vertę. Dar apmaudžiau, kad kraupios čekistinės-komunistinės lietuvių politinio vertinimo sąvokos bei terminai atsidūrė dokumentų unotacijose. Tai negalima pavadinti nepatyrimo klaidomis. Tai tiesiog dokumentų skelbimo archeografinių reikalavimų nesilaikymas. Kitas klausimas - tai dokumentų atrinkimas. Dėl jo gali būti įvairiausių nuomonių. Patys sudarytojai juos parinko ir, žinoma, negalvojo, kad tai paskutinis do-

kumentų šia tema rinkinys. Ir dar dešimtmečius teks juos rinkti ne vien Lietuvoje, bet ir Rusijoje (Maskvoje, Sibire, Vorkutoje ir kt.). Jau po rinkinio parengimo sudarytojai rado naujų dokumentų, kurie ne mažiau vertingi už tame tome paskelbtuosius. Numatytoji leisti 16 tomų "Lietuvos kovų ir kančių istorija" dar papildys trėminių dokumentų fondą. Visų su trėmimais susijusių dokumentų vis tiek nepaskelbsime, todėl reikalinga jų atranka ir turi būti skelbiami patys charakteringiausi ir informatyviausi. Bet toks atrinkimas įmanomas tik turint įvairios archyvoose esančių tos rūšies dokumentų bent minimalų registrą. Tai didelis ateities darbas. Paskubėtas minėtas serijos pirmasis tomas turi iš to išplaukiančių trūkumų, ir subjektyvumo momentų. Visa tai turėjo būti leidinio komentaruose. Klaidas taisysime ir dirbsime toliau, nes jei mes nedirbsime čia, Lietuvoje, niekas už mus nepadarys. O jei dar suremsime pečius su veiklia išeivija, turėsime ir tinkamus rezultatus.

Atskirai norėtusi sustoti ties priekaištais, kurie recenzijoje adresuojami patiems dokumentams, jų turiniui ir jų vertei. Kai kas vertina juos, kaip kagebistų pakištas klasotės, uždegniančias tremties kraupumą, žiaurumą ir jos genocidinį pobūdį. Mes visi žinome sovietinę imperiją, kaip blogio imperiją, tačiau, matyt, ne visiems aišku, kad tai buvo dvideidė imperija: ištiesai buvo viena rašoma spaudoje, kitaip daroma ar buvo gyvenime. Tikėtis, kad čekistų ar komunistų ataskaitose bus matyti tremiamųjų sielvartas, ašaros, visą gyvenimą žmonių kurtos ateities sugriovimas, turto ir namų, kuriuos dar ir dabar ne visi atgave, netekimas, šaltis ir kančios barakuose, kur miegant prie narų prišaldavo plaukai, alkis, skurdas, nuolatinis čekistų priminimas, kad jūs čia supūsit, atimant bet kokią viltį sugrįžti į Lietuvą, - būtų tik neįgyvendinamas naivuolio noras. Čekistų tai neįaudino, jie dirbo savo įprastą žmonių - "klasių priešų" naikinimo darbą. Kai kam iš recenzentų dokumentuose parodytas (bet nenufilmuotas) trėmimų vaizdas atrodo per daug humaniškas. Tie, kurie patys tai pajuto, galėtų paklausti, kaip recenzentas jaustųsi, jei prie jo namo ar buto ateitų ginkluoti žmonės, paimtų ir

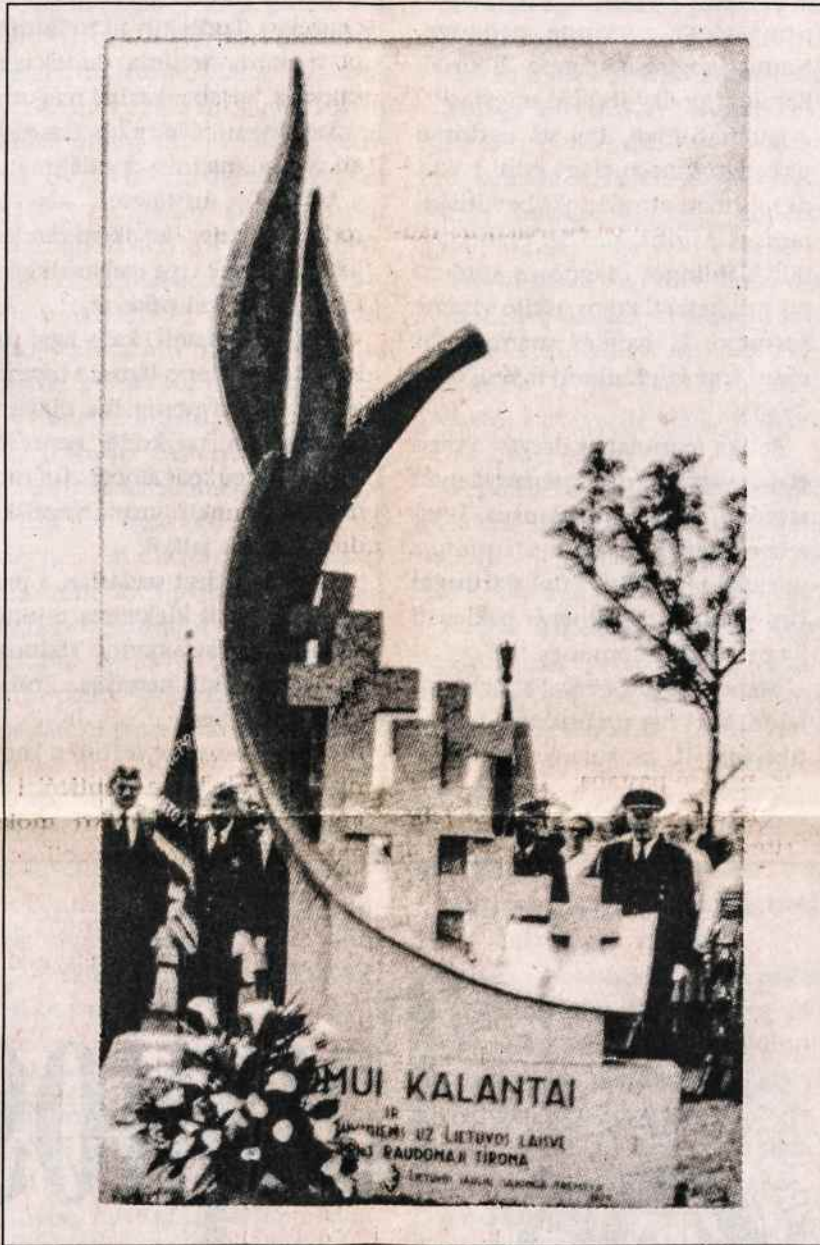
nusineštų vien namo duris. Kiekvienam tremiamajam atimdavo ne vien duris, bet viską, ką jis buvo per savo gyvenimą sukaupęs savo vaikams ar savo senatvės užtikrinimui. Ką reiškia prieš prarastą Tėvynę, prieš gimtų namų šilumą čekistų leidimas tremtinui pasiimti keliolika ar kelis šimtus kilogramų mamos, ką reiškia prieš prarastą Tėvynę net ir tas duotas neduotas pienas ar keli maistui skirti skatikai. Iš gyvų pasakojimų ir daugelio tremtinių prisiminimų knygų mes gerai žinome, koks ten buvo pienas ir medicinos personalas. Ir tokio pobūdžio dokumentai - tai dar viena kraupi sovietinės imperijos dvideidiškumo grimasa.

Nereikia tikėtis, kad iš karto gali būti išspręstos genocido pasekmės problemos. Lietuvių tautos demografiniai nuostoliai apima ne vien tremtinius su šeimomis, bet ir politinius kalinius, kurie taip pat ešelonais buvo vežami-tremiami iš Lietuvos į pačią Rusiją ar jos pajungtų tautų žemes. Institute yra ruošiamas daktarinis darbas apie Lietuvos gyventojų trėmimus ir, kai jis bus baigtas, bus žengtas vienas žingsnis priekin. Tačiau, kaip istorikas tyrinėtojas, nedirščiau sakyti, kad jau po to niekas nebegalės to darbo rezultatų patikslinti.

Reikia manyti, kad dokumentų rinkinys neturėtų patikti čekistams ir komunistams. Geresnės kaltinamosios medžiagos "proto, valios ir sąžinės" partijai, kaip ji save vadindavo, ir nereikia. Komunistai buvo pagrindinis savanoriškas aktyvas ir čekistų pagalbininkas, tremiant Lietuvos gyventojus. Kraupu ir koku skaityti jų išdavišką ataskaitą apie genocidinių operacijų įvykdymą. Jie be sąžinės graužimo už įstatymo ribų stūmė senukus, vaikus, kūdikius, nėščias moteris. Išleidę verkiančius ešelonus, jie pagaliau nei nerado reikalo pasidomėti, kokioje būklėje atsidūrė pasmerktieji kūdikiai, li-goniai, nekalbant jau apie suaugusius. Istorija jau niekada neužmirš šios partijos kraupiu nusikaltimų. Šis dokumentų rinkinys turėtų nepatikti ir sovietinės imperijos garbintojams ar norintiems ją prikelti iš kapo.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sumanyta leisti "Lietuvos kovų ir kančių istorija" yra nenuginčiama reikalinga ne tik mūsų aukų pagerbimui, bet ir nusikaltimo prieš žmonių išaiškinimui. Šiai serijai teikiama PLB parama turėtų

(nukelta į 6 psl.)

Chicagos lietuvių kapinėse pastatytas paminklas Romui Kalantai, kuris 1972 m. gegužės 14 d. Kaune susidegino, šaukdamas: "Laisvės Lietuvai!"

Kaip būtų juoda be gyvo tikėjimo

Bronės Kalvaitytės prisiminimai 5

Pasibaigus tardymams, pajutau, kaip nusirito sunkus akmuo nuo širdies. Vakaraš galima buvo ramiai gulti miegoti, nesibaiminant, kad naktį gali iškviesti tave į tardymą ir nežinia kaip gali su tavimi pasielgti.

Teismas vyko Klaipėdoje. Posėdžiai tęsėsi dvi dienas. Nežinia, kam ta valdyba buvo reikalinga, kai viskas iš anksto buvo nuspręsta. Teisė karinis tribunolas, berods, Leningrado. Dėl nuosprendžio tik viena pravariko, nes ji turėjo truputėlį vilties būti išteisinta, bet ir ji greitai nusiramino. Kameroje visos ėmė dainuoti. Ta nežmoniškai didelė bausmė veikė mus optimistiškai. Mums atrodė, kad jie būsūs bejėgiai, jei taip bijo mūsų, tokių menkų veikėjų. Prižiūrėtojai ėmė barti ir grasinti karcierių už dainavimą. Tačiau mes nebijojome jų, nes žinojome, kad po teismo saugume nebelaikoma, tuoj turi išvežti į kalėjimą. Betgi jie privertė mus pabūgti, pažadėdami kalėjime iš

karto uždaryti į karcerį, o to nė viena nenorėjome.

Kalėjime patekome į didžiulę kamerą. Iš viso buvome 35-kios moterys. Čia, lyginant su Kretingos saugumu, buvo tikras "komunistinis rojus". Buvo lentiniai gultai, davė sudūlėjusius čiužinius ir šiojį tokį apsiklojimą. Langas taip pat grotuotas ir dar iš lauko pusės kabėjo dėžė, taip vadinamas "namordnik", t. y. buvo mažas langelis, kurį galima buvo atidaryti ir nors truputį įsileisti gryno oro, kurio taip buvome pasiilgusios. Plius, rytais ir vakarais vesdavo į tualetą, kuriame buvo ir prausykla. Dargi ir į pirtį vesdavo, tik nebeprisimeinu, kaip dažnai. Bet ir čia buvo bjauriai tyčiojamosi iš mūsų. Reikėdavo nusirengti nuogai prie vyriškio, kuris surinkdavo mūsų rūbus ir nunešdavo į kaitinimo kamerą. Girdėjome, kad vyrams šiam tikslui būdavo paskirtos moterys.

Klaipėdoje ir man jau buvo leista gauti maisto iš namų. Tik

pasimatymo su namiškiais negavau.

Po trijų mėnesių vėl prasidėjo liūdnės dienos. Išvežė mus į Vilniaus Lukiškių kalėjimą. Ten kameros buvo nedidelės, po penkis ir šešis žmones. Patekau su Jadvyga Žibinskaite ir Zinaida Kiauleikyte (bendrabylėmis). Su kitom nei kalėjime, nei lageryje nebesusitikau. Iš čia mus greitai išvežė į Sibirą. Su manimi į vieną etapą pateko tik Jadvyga Žibinskaite, o lageryje ir su ja išskyrė.

Iš Vilniaus išvežė mus 1949 metų balandžio 11 dieną. Lietuvoje jau pūtė gaivus pavasario vėjas, prikeldamas gamtą atgimimui, o mes atsisveikinome su taip brangia Tėvyne, dėl kurios buvome pasiryžusios bet kokiai aukai, kad tik joje sklistų džiaugsmo dienų spinduliai.

Atsisveikinome su žodžiais širdyje ir lūpose — ar besugrįšime kada?

Vežė, kaip ir visus kalinius ir tremtinius, gyvulinuose vagonuose, kuriuose buvo dviejų aukštų mediniai gultai, geležinis pečiukas ir sienoje lovelis tualetui. Iš vagono kelionėje mūsų neišleidinėjo. Kelionėje rytais davė karšto vandens ir duonos, pietums skystutės kruopų sriubos ir taip pat skystos kruopų košės samtelį. Vakare — vėl vandens. Tačiau kelionėje nebadavome, nes turėjome pasitaupiusios maisto produktų, kurių atnešdavo į kalėjimą artimieji.

Kelionėje buvo visko — ir dainų, ir maldų, ir ašarėlių. Dainuodavome labai tyliai, kad sargybiniai neišgirstų.

Po dviejų savaitių atsidūrėme Novosibirske. Čia mus išlaipino ir nuvedė į kalėjimo pirtį. Ir čia tos pačios procedūros, tas pats nužmoginimas, kaip ir kalėjime, tik tame dalyvavo ir ešelonų viršininkas.

Vieną pavakare, stovėdami kažkokioje Sibiro stotelėje, išgirdome dainuojant: "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka". Baisiai sugėlė širdį. Buvo aišku, kad ten broliai ir sesės tremtiniai. Kur mūsų vargšų lietuvių nėra... pilnos Sibiro platybės. Atrodė, kad Lietuvoje jau vien rusai, bet, ačiū Dievui, taip dar nebuvo.

Supuolėme visos prie vagono langelio pasikalbėti, bet pajuto sargybiniai, ir turėjome pokalbį nutraukti.

Dar kiek pavežė į Rytus, mus išlaipino Irkutsko srity, Teišeto rajone. Apgyvendino mus lageryuose, iš kurių buvo išvežti japonų karo belaisviai. Paaiškėjo, kad čia sukurti nuo Taišeto iki Bratsko kas šeši, septyni kilometrai speclageriai. Gal jie tęsėsi ir už Bratsko? Man ten neteko būti.

Gamta čia labai graži, aukšti kalnai ir begalinė taiga, kurioje

vasarą labai daug gėlių, įvairių spygliuočių medžių ir uogų. Deja, mes neturėjome galimybės jų pasirinkti, net ir paragauti.

Pradžioje, po dešimties mėnesių kalėjimo ir ilgos kelionės uždaruose vagonuose, pasijutau laiminga, kad galii kvėpuoti grynu oru (tai būdavo tik dieną, naktį užrakindavo barakuose, kuriuose būdavo 60 ir daugiau žmonių), kad galii džiaugtis atbūdančios gamtos grožiu. Tačiau sunkus darbas miške prie geležinkelio palaipsniui alino jėgas. Maisto davinys buvo 700 gramų žalos duonos, apgedusių daržovių sriuba ir skystos košės samtelis. Prie tokio maisto, mes, kurie visai negavome arba retai tegaudavome siuntinius, tapome distrofikais, lagery vadina-mais "dachadiagom". Darbo normų jokių būdu nepajėgėme išpildyti, o už neišpildymą bausdavo, sumažindami duonos davinį iki 300 gramų. Kartais sodindavo į karcerį, bet šitą bausmę retai tetaikydavo, nes jiems patiems ji buvo nenaudinga. Nuo tokių bausmių žmogus visai nusilpdavo ir jau nebepaeidavo. Tada padidindavo duonos normą 200 gramų ir palikdavo dirbti zonoje. Per kurį laiką žmogus vėl šiek tiek sustiprėdavo. Jei pasitaikydavo gauti siuntinį, tai ir gerokai atsiguldavo ir vėl tempdavo jungą, kol jėgos išsek-

davo.

Senieji lagerininkai pasakodavo, kad anksčiau nusilpusiems papildomo maisto neduodavo, taip jie ir mirdavo vienas po kito. Praktiškai niekas neišlikdavo gyvas, kas neturėdavo paramos iš namų.

Speclageriai buvo vien politinių kalinių, bet buvo ir kriminališkų, kurios už nusikaltimus lageryje gavo politinį straipsnį. Jų buvo labai nedaug, jos visos stengėsi nepakliūti prie sunkių darbų. Daugiausia jos būdavo brigadininkės. Visos buvo labai žiaurios, žemos moralės, dauguma iškrūpusios, tik laimė, kad jų buvo mažuma.

Laiškus speclageriuose galima buvo rašyti tik du kartus per metus viename puslapyje ir rusų kalba. Gauti buvo galima neribotai, tačiau ir gaunamieji laiškai buvo cenzūruojami. Cenzoriaus akis buvo labai budri ir įtari. Išbraukydavo visai nekalčius sakinius, o ilgesnio turinio laiškų visai nepraleisdavo. Be to Lietuvoje dar mažai kas temokėjo rašyti rusiškai.

1950 metais visus sunumeravau. Aš buvau (ha-640). Numerį nešiojome ant nugaros ir virš kelio.

(Bus daugiau)

Dramatiškas įvykis

Naujas, dar niekur nespausdintas, epizodas iš ciklo "Moteris su baltu chalatu"

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

2 (Tęsinys iš praėjusio numerio)

- Daktare, jums būtų labai patogu iš čia važinėti. Aš irgi mėgstu operą ir esu nuolatinis jos lankytojas. - Jis dar palietęs kelias šaltines temas, iš fotelio atsikėlė ir, paduodamas man ranką, nuoširdžiai prašeko:

- Būčiau laimingas, turėdamas jus savo tarnautojų tarpe. Atsakymą prašau atsiųsti per savo direktorių. Jis man praneš. Tikiuosi, kad jis bus teigiamas. Labai man buvo malonu jus pažinti.

- Malonu buvo ir man jus, pone direktoriau - atsakiau jam ir lyg apsvaigęs išėjau.

Ir taip po pirmo vizito mano priešinimasis patologijos direktoriaus vietai ne tik palūžo, bet jo nebeliko nei pėdsako. Darbą paėmiau. Tačiau kiek vėliau dėl savo tokio žingsnio labai galėjau. Ir netrukus išgirsite kodėl.

Darbą pradėjau labai malonioje atmosferoje. Ir jaunatvišku entuziazmu kibau į jį.

Dienas praleisdavau laboratorijoje, o vakarais namie iki vėlyvos nakties sėmiau patologijos mokslo žinias. Jaučiausi labai laimingas. Ir man net neatėjo į galvą mintis, kad netolimoje ateityje toks kartus uždavinys mane laukė.

Po gero pusmečio, mūsų ligoninės chirurgas atnešė man iš dvidešimties metų amžiaus medicinos studento šlaunies kaulo biopsiją. - X-Ray rodo kaulo naviką - paaiškino jis man. - Dabar jums lieka nustatyti, ar tasai navikas yra gerybinis ar piktybinis?

Tą darbą prašyčiau atlikti kaip galima greičiau, nes nuo jūsų diagnozės pareis, kokią operaciją turėsiu daryti? Ar pacientui tik pašalinti naviką? Ar amputuoti jam virš kelio koją? Antru atveju norėčiau

turėti daugiau laiko, kad galėčiau tokiai tragedijai psichologiškai paruošti ligonį ir jo tėvus.

Chirurgui išėjus, padariau kelis tepinėlius. Sėdau prie mikroskopo ir, pasilenkęs prie jo, dėjau tepinėlių po tepinėlio, sukinėdamas įvairius jo padidintųjų ratelius, analizavau kaulo audinių celes.

Tepinėlius dar iš eilės pakartočiau ir susidariau nuomonę, kad navikas yra piktybinis.

Nesakydamas savo nuomonės, padaviau tepinėlius kartu su manimi dirbančiam patologui. Paprašiau, kad pasižiūrėtų į juos pro mikroskopą ir pareikštų savo nuomonę.

Už kelių minučių, jis perbraukęs pirštus per savo juodas, tankias garbanas, žvilgtelėjo į mane ir tarė:

- Dr. S., aš sakysčiau, kad turime reikalą su gėrybiniu naviku. O kaip jūs galvojate - ūmai jis mane užklaušė.

- Tuo tarpu nesu tikras, - atsakiau jam. Ir labai susijaudinau, kad suabejočiau.

Galų gale pasiūliau abu savo rezidentus ir, įteikęs jiems kaulo tepinėlius, paprašiau, kad jie ne- skubėdami juos pro mikroskopą pastudijuotų ir pasakytų ką mato.

Po ilgesnės pertraukos, vienas rezidentas atsistojo ir pečiais patraukęs pasakė:

- Daktare S., aš manyčiau, kad navikas yra gerybinis.

- O, nel kolega, aš esu kitos nuomonės, - staiga pašokęs nuo kėdės, atsiliepė kitas rezidentas. - Galiu su tavimi kirsti lažybų, kad navikas yra piktybinis.

Ir ilgai nedelsiant, jis mane užklaušė:

- Daktare S., o kaip iš tikrųjų yra?

- Turiu dar gerokai paanalizuoti,

- atsakiau jam, nes tokie kontrastiniai atsakymai man dar daugiau abejonių sukėlė. Todėl su savo galutiniu sprendimu dar nutariau palaukti, nors chirurgas dūžgina ir dūžgina mano telefoną, reikalau- damas tyrimų rezultatų.

Pagaliau vargiai negalais pri- prašiau jį iki rytdienos palaukti. Jam sutikus, atsinešiau iš ligoninės bibliotekos naujausias patologijos knygas su navikų spalvotomis iliustracijomis. Žiūrėjau į tepinėlius pro mikroskopą ir lyginau juos su navikų priešiniais.

Pabaigė dienos darbą, laboran- tai išsiskirstė į namus, bet aš vis sėdėjau prie mikroskopo.

Saulė jau pakrypo į vakarus ir numetusi paskutinį spindulį į laboratorijos lango stiklus, nuskendo "East River". Iš baltų debesėlių išnėrė blyškus mėnulio veidas. Milijonai žvaigždžių savo sidabrine šviesa aptvindė padangę. Namų languose užgeso žiburiai. Ramiam poilsy išsėjos miestas.

Jau ir brėško, bet aš nedrįsau pažvelgti švintančiam rytui į akis, nes jis man atrodė toks beviltiškai tamsus. Mintis, kad dėl mano gal- būt klaidingos diagnozės stude- ntas gali netekti kojos, iškilo visame baisume. Iš baimės mano visas vidus ėmė kunkuliuoti ir širdį dūrė dygliai.

Bet ką man dabar daryti? Svars- čiau, svarsčiau net smegenys man atbuko. Tik gerokai išaušus, švys- telėjo man į galvą ideali mintis: nusiųsti tepinėlius į dvi skirtingas Universitetų ligonines ir paklausti jų patologų nuomones.

Mano įtempti nervai staiga atsi- leido, ir aš net pralinksmėjau, nes tikėjau iš jų sulaukti galingos paramos.

Skubiai idėjau tepinėlius į du

vokus. Pridėjau raštelį, kad reikalas ūmus ir paprašiau, kad rezultatus praneštų man telefonu.

O pats nuo nemigo nakties ir įtempto darbo paraudusiomis aki- mis, visiškai nusivares, sunkiai vilk- damas kojas, nusvirduliuavau į savo kabinetą. Su visais drabužiais, kniūpsčias kritau ant sofos. Pasidė- jau ranką po galva ir netrukus paskendau giliam sapne.

Miegojau neilgai, bet pasilsėjau. Pravėriau akis tik tada, kai išgirdau atėjusių į darbą laborantų bruzdesį. Šokau nuo sofos. Pirštais perbrau- kiau per susivėlusius plaukus ir skubiai nuėjau į laboratoriją. Vie- nam iš laborantų įteikiau vokus ir paprašiau juos kuo skubiausiai nuvežti į nurodytas vietas. Opti- mistiškai nusiteikęs laukiau iš jų atsakymų, nes tvirtai tikėjau, kad jie mano abejones išsklaidys.

Tačiau nuo pat ankstyvo ryto chirurgas vėl pradėjo man skam- binėti ir primygtinai reikalauti ty- rimų rezultatų.

Noriu jums pasakyti, kad šis chirurgas dėl savo staigaus būdo ir aštraus liežuvio ligoninėje buvo pravadintas "boiling pot" (verdantis puodas). Todėl buvau įsitikinęs, kad į mano delsimą duoti jam atsakymą, jis labai karštai reaguos. Ir neapsirikau! Netrukus išgirdau iš jo lyg griaustinio dundėjimą:

- Ar naviką nustatėte?

- Deja, dar ne, - atsakiau ramiai.

- Ką? Dar ne? - lyg igeltas riktelė- jo jis ir ironiškai pridūrė:

- Norėčiau žinoti, kaip ilgai jūs terliositės su vieno ligonio tepinė- liu? Jeigu pats nesugebat diagno- zuoti naviko, tai kodėl neprašot kitų patologų pagalbos? Tučtuojau konsultuokit juos! Negaiškite taip brangaus laiko!

- Tą aš jau šįryt padariau, - pranešiau jam, - ir kiekvieną minutę laukiu iš jų atsakymo. Tikiuosi, kad ilgai laukti nereikės. Prašau turėti kantrybės!

- Bepigu jums sakyti "turėti kan- trybės", kai aplink save matote tik lažonus. Tur būt jums atrodo, kad

pasaulyje gyvų žmonių jau nebėr. Jūs, patologai, tik per skrodimus parodote savo mandrystę, nes vis- ka surandate, viską sužinote, viską nustatote ...Tada tai jūs esate did- vyriai ir kritikuojate kitų gydytojų padarytas klaidas. Puikiai žinau, kad jūs vykusiai nustatote diag- nozes lavonams, bet aš savo ligo- nio diagnozę noriu sužinoti, jam dar esant gyvam! Suprantate?, - puolė mane chirurgas.

Ir net nespėjus man praverti burnos, jis triumfuojančiai paka- bino telefono ragelį. Tuo ir užbaigė mano adresu paleistas karčias rep- likas.

Tam tikrą laiką, tebelaikydamas

telefono ragelį rankoje, lyg stabo ištiktas stovėjau. - O Viešpatie! - maščiau, - į kokią pavojingą padėtį esu patekęs. Jaučiausi taip priblokš- tas.

Nepraėjo nei ketvirtis valandos, kai vėl mano telefonas ėmė tarškė- ti. Kruptelėjau. Bijojau jį paliesti, nes jis man dabar atrodė toks bai- sus, lyg susisukusi kobra. Pagaliau drebančia ranka pakėliau ragelį.

- Ar iš konsultantų atsakymai jau atėjo? - išgirdau ragely šiurkštų chirurgo balsą.

- Gaila, dar ne, - trumpai atsa- kiau jam.

(Pabaiga sekančiame numeryje)

Apie Lietuvos - Lenkijos sutartį

Sutartyje daug bendrybių, sutinkamų visose tokios rūšies sutartyse: Lietuva ir Lenkija viena kitai nereikš teritorinių pretenzijų, santykius grįs lygiateisiškumo dvasia, nesikiš į viena antros vidaus reikalus, problemas spės taikiais būdais, vadovausis tarptautinės teisės nuosta- tomis ir t. t.

Platokai aptartos mažumų teisės. Nors pabrėžiamas lygiateisiškumo principas, tačiau praktiškai lenkai naudosis didesnėmis privilegijomis Lietuvoje už lietuvius Lenkijoje. Mat numatoma plati savivalda ypač kultūros-švietimo srityje tuose rajonuose, kur tautinė mažuma sudaro gyventojų daugumą. Tokių rajonų lenkai Lietuvoje turi, lietuviai Len- kijoje - ne.

Savo kalbose Waleša padarė daug draugiškų pareiškimų: "Nėra laisvos Lenkijos be laisvos Lietuvos", laisva Lietuva reikalinga Europos stabilu- mui, Karaliaučiaus sritis turėtų būti demilitarizuota, prieš laisvą Rusijos karinį tranzitą per Lietuvos teritoriją. Bet vis siūlė užmiršti praeitį ir nuo dabar pradėti rašyti naują istorijos lapą.

Pagirtinas prez. Algirdas Brazauskas, savo kalboje akcentavęs Lietuvos teisę į Vilnių ir nurodęs, kad tarpukaryje Lenkija Vilnių valdžiusi tik faktiškai, bet neteisėtai. Ir apskritai visoje istorijoje Vilnius Lenkijai niekad teisiškai nepriklausęs.

Opozicijos vadas Vytautas Landsbergis sutartį įvertino taip: "Gera, kad sutartis yra, bet galėjo būti geresnė."

LDDP valdžia prašė, kad šikšnele, į oficialų priėmimą nepakvies- dama opozicijos lyderių. Demokratijos juos pamokė Waleša, į savo suruoštą priėmimą pakvietęs Landsbergį su palyda.

Kiek juokingai pasirodė seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis, pareiškęs televizijoje, kad Lietuvos derybų delegacija antroje fazėje derybų eigą nuo jų slėpusi ir paskutiniu momentu neaprupinusi sutarties tekstu. Tai reikštų, kad šis seimo komitetas vyriausybės nevertinamas.

Man teko dalyvauti Katedros aikštėje, kai prez. Waleša lankėsi Arkika- tedroje. Dalyvavo ir prez. Brazauskas. Žmonių minia buvo gan gausi. Tik nebuvo plojimų, valiavimų, vėliavėlių.

Juozas Kojelis
Vilnius

NEW YORK Į RYGA

\$
279
nuo

Kelionė į vieną pusę, perkant
bilietą į abi puses

Taupios Kelionės į Pabaltijį

TAUPYKITE LAIKĄ... tiesioginė kelionė iš New Yorko Kennedy aerodromo iki Rygos (Latvija). American Trans Air yra greičiausias kelias į Pabaltijį!

TAUPYKITE PINIGUS... palyginkit ir sutaupysit keliaudami su American Trans Air. Jums geriausias aptarnavimas ir prieinamiausia kaina!

KAINA Į VIENĄ PUSĘ Į ŠIŲ MIESTŲ:

(Persėdimas VIA New Yorko J.F.K.)

Atlanta nuo	\$411	Detroit nuo	\$344	Philadelphia nuo	\$324
Boston nuo	\$279	Los Angeles nuo	\$397	Pittsburg nuo	\$329
Cleveland nuo	\$370	Miami nuo	\$419	Seattle nuo	\$399
Chicago nuo	\$434	Minneapolis nuo	\$329	San Francisco nuo	\$397

Ar Jūs skrendat biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis. Jūs norit ten nukeliauti kuo greičiau. Nereikia persėsti į kitą lėktuvą, nereikia be reikalo išleisti dar daugiau pinigų. ATA's tiesioginis skrydis iš New Yorko į Pabaltijį yra patogus, ekonomiškai, ir labai paprastas. Juk Jūs visada to ir norėjote.

Dėl pigiausios kelionės į Pabaltijį skam- binkit Jūsų kelionių agentui arba ATA:

800-382-5892

ATA
American Trans Air

Šios kainos yra nesezoninės keliavimo kainos. Kai prasidės keliavimo sezonas "Off-peak" jos bus žymiai brangesnės. Bilietus reikia užsisakyti bent 21 dieną prieš skrydį. Valdiški mokėčiai \$32.95 bus pridėti prie kelionės bilietu kai už juos mokėsite. Šios ATA's skrydžių New York-Ryga sąlygos galioja nuo 5/7/94 iki 10/31/94.

Argentinios lietuvių jaunimo veikla

Argentinios lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblis "Inkaras", priklausęs prie Lietuvių Centro, įsteigtas 1973 metais, neseniai atšventė 20 metų veiklos sukaktį. Ansamblui iki šių dienų vadovauja Juozas Pulikas.

Per 20 veiklos metų ansamblis išaugo į stiprų šokio vienetą, atlikdamas įvairias programas lietuvių renginiuose, o taip pat pasirodydamas ir kitataučių publikai. Per metus įvairių pasirodymų būna apie 20 - ne tik Buenos Aires, bet taip pat ir kituose Argentinijos miestuose. Teko gastroliuoti Brazilijoje ir Urugvajuje, pasirodyti televizijoje.

Spektakliuose pademonstruojami ne vien tik lietuvių tautiniai šokiai, gražūs ir margi lietuviški kostiumai, bet taip pat įvairi visuomenė supažindinama su lietuvių tauta, jos papročiais, dabartine padėtimi. Nuolatinis bendravimas stiprina ir pačių šokėjų lietuvišką dvasią, atnaujindamas entuziazmą tolimesnei lietuviškai veiklai.

Ansamblio šokėjai yra dalyvavę IV, V, VI ir VII tautinių šokių šventėse įvykusiose šiaurės Amerikoje Clevelande ir Chicagoje, o taip pat Hamiltone, Kanadoje.

Grupėje yra dalyvavę apie 150 jaunuolių. Šiuo metu ansamblį sudaro 30 asmenų, kurių amžius svyruoja nuo 15 iki 30 metų. Dalyviai renkasi kiekvieną šeštadienį, mokosi lietuvių kalbos, dainų, tautinių šokių, susipažįsta su Lietuvos istorija bei kultūra, nes "Inkaro" tikslas - išlaikyti lietuvių savybę ir kitiems parodyti, kad Lietuva yra gyva!

Sofija Jonušienė

Argentinios Lietuvių Centro ansamblis "Inkaras"

Aplink pasaulį

Rusijos prezidentas Boris Jelcin gegužės 11 d. Bonoje pareikalavo specialaus laikotarpio, kad būtų suformuotas bendradarbiavimas su NATO ir pasakė, kad Rusija negali būti izoliuota nuo Europos saugumo reikalų. Praktiškai Rusija yra pasiruošusi pasirašyti "Partnerystės vardan taikos" sutartį, prie kurios jau prisijungė 18 šalių. Tačiau Rusijos prezidentas pabrėžė: "Mes negalime pasirašyti Partnerystės vardan taikos dokumento, su kuriuo mes fundamentaliai sutinkame, be specialaus protokolo su NATO pasirašymo". Numatoma, kad Rusija pateiks savo idėjas NATO šio mėnesio pabaigoje Briuselyje. Vokietijos kancleris Helmut Kohl pasakė, kad rugpjūčio 31 d. paskutinis Rusijos kareivis, kurių

dabar dar yra 18,000, turėtų palikti Vokietijos teritoriją.

Serbijos gamyklos darbininkai gegužės 11 d. buvo pateikti kaltinimai už tai, kad jis nužudė 16 musulmonų civilių gyventojų ir 12 sužeidė. Jis tapo pirmuoju, apkaltintu Serbijoje už karo nusikaltimus, padarytus Bosnijoje. Jeigu Dusan Vuckovic bus nuteistas, jam gali būti paskirta mirties bausmė. Vuckovic prisipažįsta nužudęs tik 7 žmones. Serbijos lyderiai atsisakė pripažinti Jungtinėse Tautose suformuoto tribunolo įgaliojimus, kuriais būtų persekiojami kariniai nusikaltėliai. Vuckovic atvejis rodo, kad galbūt pati Serbijos teisės saugos sistema bandys teisti karo nusikaltėlius.

Vatikanas gegužės 13 d. Vatikano soduose atidarė vienuolyną, skirtą klarištem vienuolėms. Pirmosios gyventojos bus iš Šv. Klaros ordino, bet kas penkeri metai jos keisis pagal Šv. Tėvo pasirinkimą iš kitų vienuolių grupių. Oficialiame Vatikano pranešime sakoma, kad "jau tam tikrą laiką Šv. Tėvas reiškė savo norą, kad Vatikano ribose būtų atidarytas klarištinis vienuolynas". Vienuolynas įsikūrė pastate, kuriuo anksčiau

naudojosi Popiežiaus sargybiniai bei Vatikano radijas.

Žemesnieji Rusijos parlamento rūmai gegužės 11 d. patvirtino vyriausybės 1994 m. biudžetą, pagal patvirtintą planą, pajamos įvertinamos 124.5 trilijonais rublių (\$66.8 milijardo). Išlaidos vertinamos 194.5 trilijonais rublių (\$104.3 milijardo). Biudžetas turi 70 trilijonų (\$37.5 milijardo) deficitą. Praėjusį mėnesį Rusijoje infliacija sudarė 9.7%. Vyriausybė planuoja sumažinti mėnesinę infliaciją iki 7% iki šių metų pabaigos.

Balandžio 30 d. Kremliuje Latvija ir Rusija pasirašė susitarimus dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos teritorijos iki 1994 m. rugpjūčio 31 d. Rusija sutiko mokėti \$5 milijonus per metus už naudojimąsi Skrundos radiolokacijos stotimi. Pasirašytuose dokumentuose paminėtas ir Latvijai padarytos žalos kompensavimas. Rusijos prezidentas B. Jelcin pabrėžė, kad Rusija "smerkia stalininio režimo veiksmus, nukreiptus prieš Latvijos suverenitetą". Latvijos prezidentas Gintis Ulmanis pasirašytus susitarimus pavadino "liūdna būtinybe, skirta istorijos", ir pabrėžė, kad jie padės suderinti abiejų šalių interesus.

vykdomiems uždaviniais paremti, kartu pabrėžė, kad palikimų kapitalas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, bus skiriamas nepriklausomos Lietuvos poreikiams, susirinkimas yra nuomonės, kad TF tarybai, lėšas skirstant, šio įpareigojimo privalu laikytis ir ji vykdyti nedelsiant, nes su laiku TF turimos lėšos turės kas kart mažėjančią vertę.

7. TF metinis narių susirinkimas, išklauses TF tarybos, valdybos, TF Lietuvos atstovybės ir Kontrolės komisijos pranešimus, dėkotojais visiems už nuveiktus darbus ir jiems skirtą laiką. Susirinkimas kviečia lietuvių visuomenę šiuos darbus ir toliau remti patarimu, talka ir piniginėmis aukomis.

Juno Beach, FL

Balfo veikla

Čia veikia Balfo 141 skyrius. Balandžio 13 d., esant gražiam orui, buvo labai sėkminga gegužinė. Susirinko rekordinis skaičius svečių - per 130. Dalyvavo centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė ir kvietė visus jungtis į šalpos darbą, padėti vargstantiems lietuviams. Po 100 dol. aukojų dr. Maciūnai, Biliūnai, Rudžiai, dr. Mažeikiai - 57 dol. Gegužinės pelnas buvo 1400 dol. Vajaus rinkliava davė 3042 dol. Iždininkas V. Beržanskas skyriaus susirinkime pranešė, kad centrui pasiūsta 4442 dol. Skyriaus pirmininku yra dr. Jonas Šalna.

"Dainavos" choro dešimtmetis

Jau 10 metų, kaip veikia "Dainavos" choras. Jam visą laiką vadovauja Irena Manomaitienė. Sukaktuvinis koncertas įvyko balandžio 8 d. Koncerte choras atliko 14 dainų. Dvi kompozitoriaus Liudo Stuko sukurta dainas atliko sol. Ona Šalčiūnienė. Padainuota jubiliejaus daina "Skriskite, dainos". Žodžiai D. Augūnienės, muzika Liudo Stuko. Pabaigoje pagerbta choro vadovė Irena Manomaitienė. Pasveikino LB apylinkės pirmininkas dr. V. Majauskas. Sveikino organizaciją atstovai ir apylinkių muzikos vienetai.

Choras balandžio 11 d. koncertavo Vero Beach tarptautiniame klube. Pakartota balandžio 8 d. programa. Pridėjo dvi amerikietiškas dainas bendram dainavimui. Akompanavo Liudas Stukas.

L.B.

St. PETERSBURG, FL

Koncertą - smagu pobūvi balandžio 15 d. surengė moterų ir vyrų oktetai. Pasirodė abu oktetai skyriumi, o taip pat ir kartu. Vienetams vadovauja ir dainoms akompanavo muz. Regina Ditkienė.

Stasys Povilaitis, estradinis dainininkas iš Lietuvos, su pramoginiais koncertais lankas lietuvių sambūrius Amerikoje, pasirodė su savo programa ir St. Petersburg. Palyda buvo kasetėse orkestro įgroti lengvosios muzikos kūriniai. Koncertą rengė Lietuvių Klubas. Kasetėse įgrotą muziką reguliavo Vytautas Mažeika.

Advokatas Povilas Žumbakis, žinomas iš pasipriešinimų OSI išpuoliams, dabar populiarėja savo radijo komentarais įvairiais politiniais ir kultūriniais klausimais per radiją ir spaudą. Lietuvių klubo salėje balandžio 17 d. savo pranešime detalai apžvelgė dabartinę padėtį Lietuvoje ir svarstė ateities galimybes. Po paskaitos jis atsakė į susirinkusių klausimus.

Gegužinių balandžio mėnesį vyko net keturios: balandžio 6 d. gegužinę suruošė R.Kalantos šaulių kuopa, balandžio 13 d. - Lietuvių Bendruomenė, balandžio 20 d. - Pensininkų klubas, balandžio 27 d. - ALTA. Visos gegužinės vyko Veteranų Parko 2-me paviljone.

Romo Kalantos šaulių kuopa gegužės 4 d. suregė R. Kalantos paminėjimą. Paskaitą skaitė Antanas Jonaitis. Meninės dalies programą atliko moterų "Kvartetas", vadovaujamas muz. Aloyzo Jurgučio.

Albertas Mateika, vadovavęs chorui, grodavęs vargonais bažnyčioje, vadovavęs vyrų dainos vienetui, staiga mirė balandžio 9 d. Šermenyse po rožančiaus maldos, su vėlioniu atsisveikinimui vadovavo R. Kalantos šaulių kuopos vadas A. Gudonis. Po geduligų mišių Šv. Vardo bažnyčioje vėlionis balandžio 14 d. palaidotas Memorial Park kapinėse.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai kovo 20 d. iš viso surinkta \$1192 aukų.

Vatikano radijas gegužės 14 d. pranešė, kad Gemelli poliklinikos gydytojai planuoja Šv. Tėvą išleisti gegužės 20 arba 21 d. Gydytojas Joaquin Navaro pasakė, kad Popiežius sveiksta labai gerai. Dar nenuspėta, kur Šv. Tėvas vyks iš ligoninės: į Vatikaną ar į savo vasaros vilą, Gandolfo pilį, Romos

pietuose, kur jis galėtų naudotis plaukymo baseinu reabilitacijai.

Rusijos Tolimuosiuose Rytuose esančioje karinėje bazėje gegužės 14 d. įvyko didžiulis sprogiškas, sukrėtęs žemę 50 mylių spinduliu. Rimtų sužeidimų nėra. Pranešama, kad nei atominio, nei cheminio ginklo bazėje nebuvo.

Vykstančių į Ateitininkų kongresą DĖMESIUI

Ateitininkų Kongreso metu įvyks svarbus Ateitininkų Federacijos organizacinis posėdis. Jame bus svarstomi ir priimti kai kurie organizacinės struktūros pakeitimai, vykdomi Ateitininkų Federacijos vyriausiųjų vadovybių rinkimai, daromi sprendimai ateities veiklai tvarkyti. Posėdyje balsavimo teisę

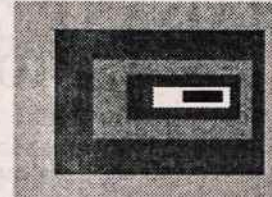
turės viso pasaulio ateitininkai - sendraugiai, studentai ir moksleiviai - su specialiais atstovų pažymėjimais. Paprastai tokie atstovai yra renkami arba skiriami proporcingai pagal kuopų, skyrių ar draugovių narių skaičių. Taip greičiausiai darys Lietuvos ateitininkai.

Atsižvelgiant į palyginti nedidelį iš užsienio į Lietuvą vykstančių skaičių, Ateitininkų Federacijos valdyba savo gegužės 4 d. posėdyje nutarė suteikti balsavimo teisę visiems JAV, Kanados ir kitų užsienio kraštų ateitininkams, kurie dalyvaus kongrese.

Visi vykstantieji ateitininkai, moksleiviai, studentai bei sendraugiai prašomi jau dabar skubiai registruotis šiuo adresu: AF Valdyba, 1209 Country Lane, Lemont IL 60439, U.S.A., prisiunčiant savo pavardes, adresus ir nurodant, kuriai kuopai draugovei ar skyriui priklauso. Registruojasi ir tie ateitininkai, kurie gyvena toliau nuo ateitininkų vienetų ir negali jiems priklausyti.

AF valdyba, turėdama užsienio ateitininkų sąrašą, Vilniuje registracijos metu išduos oficialius Ateitininkų Kongreso atstovų įgaliojimus su teise balsuoti. Kaip jau buvo skelbta, šis XII Ateitininkų Kongresas bus Vilniuje liepos 14-17 dienomis.

Juozas Baužys, AFV Gen. Sekr.

IŠ VISUR

-- Lietuvos Prekybos Rūmų organizacija Chicagoje šiais metais 61-me organizacijos metiniame bankete gegužės 1 d. kaip pasižymėjusį metų žmogų pagerbė Lietuvos gen. garbės konsulą Vaclovą Kleizą.

-- "Mažoji tautinių šokių šventė" įvyks birželio 19 d. Chicago Jaunimo Centre. Programa atliks septynios Chicago apylinkių tautinių šokių grupės. Koncerto pelnas skiriamas "Draugui".

-- Arvydo ir Jūratės Vilčinskų koncertai vyko gegužės 8 d. Chicago Jaunimo Centre, o gegužės 15 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL.

-- Gegužės pradžioje vėl visas pabrango Lietuvoje. Už 5 minučių pokalbį telefonu su JAV reikia mokėti 100 litų su viršum.

-- Juozas Kojelis iš Vilniaus informuoja, kad liepos mėnesį numatyta taptautinė konferencija lietuvių-žydų santykiams šio šimtmečio pirmojoje pusėje nagrinėti atidedama tolimesniais laikais.

-- Boston, MA, atnaujinamas Stasio Santvaro daugiau nei prieš 30 metų pradėta subatvakarių tradicija. Pirmą tokia vakaronė įvyks gegužės 21 d. 7:30 val. vak. Bostono Pliečių klubo trečiame aukšte. Dr. Alfonsas Eidintas kalbės apie Lietuvos saugumo problemas. Subatvakarius organizuoja Bostono tautininkai kiekvieno mėnesio trečią šeštadienį.

-- Š. A. Lietuvių 44-sias sporto žaidynes Detroito Lietuvių sporto klubas "Klovas" gegužės 27-29 dienomis vykdė Detrojite, MI. Pagal preliminarines registracijos duomenis žaidynėse bus vykdomos šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, ledo ritulys, lauko tenisas ir kėgliavimas.

-- Amerikos lietuvių dvylik-tasis kongresas įvyks 1994 m. spalio 29-30 dienomis Chicagoje. ALTas šiuos kongresus rengia kas penkeri metai. Matilda Marcinkienė pakviesta šio kongreso rengimo komiteto pirmininke.

-- Kazio Griniaus, trečiojo Lietuvos Respublikos prezidento, palikai rugsėjo pabaigoje ar spalio pradžioje bus parvežti iš JAV į Lietuvą ir palaidoti Marijampolės rajone Mondžirio kaimo kapinėse. Netrukus bus paskelbtas konkursas K. Griniaus antkapiniam paminklui sukurti. Įamžinant Kazio Griniaus atminimą, bus išleisti rinkiniai raštai ir apie jį atsiminimų knyga.

-- Angėlė Dirkienė, farmacininkė, dirbanti su Mercy Lift farmacininkų padaliniu LAPAS, pagigintai nupirko 40,000 tablečių multivitaminų, kurie bus išsiųsti beglobiams vaikams "Saulutės", Lietuvos našlaičių globos būrelio siuntiniuose gegužės mėnesio gale.

-- Valdemaras Šadauskas, ALTO įstaigos reikalų vedėjas, parašė AT&T International Marketing skyriui protestą prieš faktų iškreipimą AT&T leidinyje "Travel mate" ir Pasaulio Atlase. Lietuvai skirtame puslapyje pavaizduota Korėja ir Japonija. Amerikos ambasadų sąrašas AT&T nemini JAV ambasadų Vilniuje, Rygoje ir Tallinne. Nepaminėtos Pabaltijų valstybių ambasados Washington, DC, nors Lietuvos ambasada čia veikia jau apie 70 metų.

"Darbininko" leidėjai nuširdžiai dėkoja Tautos Fondui už \$2.000 paramą "Darbininkui".

Tautos Fondo metinio visuotinio narių susirinkimo, įvykusio 1994 m. balandžio 23 d. New Yorke, nutarimai

Lietuvą 1940 m. okupavusi ir jos valstybinę nepriklausomybę nutraukusi, Sovietų Sąjunga, vietos komunistų ir jų pakalikų padėdama, penkiasdešimt metų vykdė lietuvių tautos genocidą: apiplėšė visus Lietuvos žmones, žudymu ir trėmimu Sibiran sunaikino trečdalį gyventojų, klastojo jos istoriją, žalojo kultūrą ir mokslą, persekiojo Bažnyčią.

Politinių kalinių lemtis buvo blogiausia. Jie gyveno nežmoniškose sąlygose, dirbo sunkiausius darbus, kentė badą, šaltį, ligas ir pažeminimą. Lietuvon grįžusieji negaudavo nei darbo, nei pastogės.

Net ir politinę nepriklausomybę atgavus, vietos komunistai ir jų bendrininkai, savo nusikalstamos veiklos neišpažinę, grįžė į galios bei įtakos pozicijas, tęsė Lietuvai pragaištingą darbą. Politiniai kaliniai ir tremtiniai, kovodami prieš konjunktūrinių prisitaikėlių užmačias, yra patekę jų nemalonėn. Lietuvos valdžia reikiamai nesi-rūpina tremtinių grįžimu ir jų Lietuvoje apsigyvenimu, kliudo jų organizacijų darbą, nepaiso jų susirūpinimo lietuvių tautos genocido įrodymų lemtimi.

Atsižvelgdamas į tai kas čia aukščiau pasakyta ir pritardamas TF veiklos kryptį aplamai, metinis narių susirinkimas nutarė:

1. TF tarybai pavesti talkinti tremtinių iš Sibiro sugrąžinimo ir apgyvendinimo reikalui, kviešti lietuvių visuomenę užsienyje prie šios paramos prisidėti papildoma pinigine auka.

2. Griežtai pasisakyti prieš nese-

niai išėjusiame leidinyje "Lietuvos kovų ir kančių istorija" tilpusi pasityčiojimą iš Sibiro tremtinių ir visos lietuvių tautos. Susirinkimas reikalauja, kad šios knygos platinimas būtų sustabdytas, kad nebūtų verčiama į kitas kalbas, kol nebus padaryti reikiami pataisymai.

3. Sustiprinti TF pastangas demokratijai puoselėti Lietuvoje per mokyklą ir jaunąją kartą. Susirinkimas pritaria stipendijoms studijuojantiems, paramai jauniems dėstytojams bei mokytojams, paramai APPLE, kuri šioje srityje sėkmingai veikia.

4. TF narių susirinkimas pritaria TF tarybos iniciatyvai pradėtam projektui remti ir skurdžią padėti patekusią lietuviškąją mokyklą ir jos mokytojus Vilniaus krašto ir Lietuvos užribių srityse, pareigoja TF tarybą šį projektą tinkamai finansuoti ir žiūrėti, kad jis būtų plačiu mastu vykdomas toliau.

5. Susirinkimas su dėkingumu pritaria Ad hoc komitetui, dabar pavadintu Lietuviškos mokyklos komitetu, veiklai ir prašo ją tęsti bei plėsti TF atstovybės darbų apimtį.

5. Skatinti TF tarybą ir narius ieškoti naujų veiklos projektų, kurie būtų konkretūs, platūs, efektingi ir galėtų susilaukti visuotinio lietuvių visuomenės pritarimo ir paramos.

Visuomenės dėmesys atkreipiamas į TF įstatų teikiamą galimybę aukotojui pačiam nusakyti savo aukos paskirtį.

6. Kadangi TF, kviesdamas lietuvių visuomenę skirti palikimus TF

TAISANT "KOVŲ IR KANČIŲ" TOMO TRŪKUMUS

(atkelta iš 3 psl.)

būti susieta su Lietuvos represijų tyrimo centro rengiama tremtinių ir okupacijos metu nužudytų asmenų sąrašų, kurio pirmas tomas - "Lietuvos gyventojų genocidas" (Vilnius, 1992), - jau išėjo. Vidaus reikalų ministerija išleido "1941-1952 metų Lietuvos tremtiniai. Pirmą knygą" (Vilnius, 1993), kurioje skelbiamas genocido aukų vardynas - ištremtųjų pagal rajonus bei nužudytųjų sąrašas. Šitaip bendromis jėgom, laikui bėgant, ir pasiek-

sim užsibrėžta tikslą.

Taisant pirmojo tomo trūkumus, yra numatyta išleisti platų, bent 2-3 autorių lankų E. Grunskio ir G. Rudžio paruoštą tame tome tilpusių dokumentų komentarą. Reikia eiti į priekį, atidžiai stebint tą kelią, kuriuo einame. Panika šiuo atveju tikrai ne mums bus naudinga.

Habil. dr. Antanas Tyla
Lietuvos istorijos instituto
direktorius

-o-

Red. pastaba: Apie šio pareiškimo autorių "Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija" XI t. psl. 308 suteikia tokią informaciją:

"**TYLA** Antanas (g. 1929.X.29 Bičionyse, Anykščių rj.), taryb. istorikas. 1956 baigė Vilniaus un-tą. Nuo 1958 LTSR MA ist. in-to moksl. bendradarbis; ist. kandidatas (1964). Svarb. darbai: "1905 m. revoliucija Lietuvoje kaime" (1968), "Mėginimai leisti liet. leidinius spaudos draudimo metu" (išsp. 1972), "Lietuvos valstiečių judėjimas 1861 - 1914 m." (su kitais, 1975). "Lietuvos TSR istorijos" (1978, rusų k.) vienas autorių. Parašė darbų iš XVI a. pab. - XVII a. LDK polit. gyvenimo. "Lietuvos TSR ist. šaltinių" (t. 2, 1965) vienas sudarytojų. Parengė dokumentų rinkinį "Liet. spaudos draudimo panaikinimo byla" (1973). "Kazimiero teisyno (1468 m.)" (1967) ats. redaktorius. Kraštotyros leidinių apie LTSR vietas (1966 - 72) vienas autorių ir sudarytojų."

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiai stiprinti ir atsiųgtinę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 45 dol.: Hedwig Kontrimas, Mission Viejo, CA.

Po 40 dol.: Aldo.ia Jonynas, Las Vegas, NV; Teresė Csernyik, Tallmadge, OH; Alf. Jaras, Kenosha, WI.

Po 30 dol.: A. E. Daukantas, Santa Monica CA; Veronica Aušrotas, Juno Beach, FL; Kun. Joseph J. Grabys, Amsterdam, NY;

Po 25 dol.: Anna Pocius, Watchung, NJ.

Po 20 dol.: Algutė Virbickas, Danbury, CT; M. Marcinauskis, Shelton, CT; Anelė Karmuza, Waterbury, CT; Josephine Hodgins, Indialantic, FL; A. Gess, Largo, FL; Victoria Jinkins, Palm Bay, FL; Albina Balsys, St. Petersburg, FL; J. Rugelis, Maywood, IL; A. Drazdys, Baltimore, MD; Kristina Master-son, Brookline, MA; Antanina Sidlauskas, So. Boston, MA; Liūsė Amante, Highland Park, NJ; Julia

Lengvenis, Kearny, NJ; Anne B. Wilkich, Toms River, NJ; V. Laitusis, Union, NJ; Anna Skurdenis, Brooklyn, NY; Irene Staskevicius, Bronx, NY; A. Arlickas, Flushing, NY; Elvira Vileniskis, Richmond Hill, NY; Alg. Jankauskas, Woodhaven, NY; A. Wishner, Lekewood, OH; Ausra Zerr, Glenside, PA; Iz. Prikockis, Harrington, PA; A. V. Danta, Lederach, PA; Modesta Blazaitis, Lewisburg, PA; Snieguolė Jurskytė, Phila., PA; E. Carlitis, Ringtown, PA.

Po 15 dol.: Cecilia Zitkus, Baltimore, MD; K. Zauka, N. Providence, RI.

Po 10 dol.: J. Navasaitis, Phoenix, AZ; A. Macelis, Scottsdale, AZ; V. Adomaitis, Sun City, AZ; Rita Bureika, Los Angeles, CA; R. Newson, Los Angeles, CA; Aldona Audronis, Glendale, CA; J. Janiunas, Stratford, CT; A. Marcinonis, Ocala, FL; Ed. Karmazinas, St. Petersburg, FL; V. Balčiūnas, Daytona Beach, FL; Anastasija Dubinskis, Baltimore, MD; Rozalia Petronis,

Boston, MA; Stasė Gofensas, Brockton, MA; Juzė Matioska, Center-ville, MA; K. Bačanskas, Dorchester, MA; Elena Santvaras, So. Boston, MA; M. Petrauskienė, Falmouth, MA; S. Vaškelis, Framingham, MA; J. B. Baksys, So. Boston, MA; Marion Zeringienė, Westfield, MA; J. Steinys, Worcester, MA; S. Pragulba, Highland Pk., MI; B. Stoncius, Nashua, NH; K. Kaspariunas, Elizabeth, NJ; Victoria Win-negar, Elizabeth, NJ; H. Calitis, No. Brunswick, NJ; J. Karpus, Toms River, NJ; Mildred Andrews, Roselle, NJ; Genevieve Podgalsky, Watchung, NJ; J. Vaicys, Albion, NJ; I. Ozalas, Amsterdam, NY; Angelė Iskhakov, Brooklyn, NY; Eleonora Tutinas, Brooklyn, NY; Emily Jurgela, Glendale, NY; J. K. Krinickas, Maspeth, NY; T. Lora, Rego Park, NY; Rosalie Jasinskas, Woodhaven, NY; P. Svitra, Woodhaven, NY; A. R. Krušinskas, Churchville, PA; S. Malinauskas, Easton, PA; B. Andrašiusas, Hot Springs, AK; A. M. Vaitekunas, Annandale, VA.

Po 8 dol.: R. Ayre, New York, NY.

Po 5 dol.: A. Jalinskas, West Hartford, CT; J. Janušaitis, Port Orange, FL; J. Misiūnas, Stuart, FL; P. Vance, Kennebunk, ME; Maironis Park, Shrewsbury, MA; Tamara Augulis, Bloomfield, NJ; W. Shestak, Mountainside, NJ; A. Strazdas, Roselle, NJ; Julia Kepe-nis, Pompton Lakes, NJ; Felicia Redikis, Afton, NY; B. Udalovas, Huntington, NY; Nellie Anglis, Huntington Station, NY; Antanina Simonelis, New York, NY; P. Petrolunas, Woodhaven, NY; Anna Hahn, Phila., PA; Nellie Bayoras - Romanas, Pittston, PA.

Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką
nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.) Del užsakymų skambinti *Darbininko administracijai* 9 val. r. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: **Darbininkas (administr.)**
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Vagis nukentėjo

-- Kai paryčiais grįžau namo, žmona papasakojo, kad naktį buvo išbrovęs vagis.

-- Na, tai kaip baigėsi?
-- Vagis paguldytas į ligoninę - žmona pamanė, kad grįžau aš.

Apie palikimą

Mirštantis milijonierius savo žmonai:

- Norėčiau, kad po mano mirties tu vėl ištėkėtum.

- O, nekalbėk taip!

- Aš noriu, kad tu naujam vyrui atiduotum visus mano kostiumus ir avalynę.

- Nustok, aš negaliu viso to klausyti! Be to, tai neįmanoma!

- Kodėl?

- Todėl, kad tavo drabužiai keturiasdešimt šešto dydžio, o jo - penkiasdešimt ketvirto.

Amžiaus skirtumai

Draugas klausia savo pažįstamo septyniasdešimtmečio milijonieriaus, kuris vedė septyniolikmetę merginą:

- Kaip ji ištėkėjo už tavęs - tokio senio?

- Labai paprastai. Aš jai pasakiau, kad man jau devyniasdešimt.

Klientus vilioja

Vienas apsukrus verslininkas prie savo restorano durų pakabino skelbimą: "Čia gaminama su meile!"

Po kelių valandų jo konkurentas prie savo restorano durų prisegė toki skelbimą: "Čia gaminama su sviestu!"

**DEXTER PARK
PHARMACY**
 Wm. Anastasi, B. S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
 Tel.: 296-4130

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

M L S

Ray Staskunas
LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407 - 622 - 5000
North Palm Beach, FL 33408 407 - 626 - 8562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407 - 622 - 5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1 (800) 369 - 7355

Geriausios kelionės į Pabaltijį

LIETUVA '94

Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!

Pigiausios kainos per Finnair,

Lufthansa ir SAS

Turistinė ir Biznio klasė

- Viešbučiai -

BALTIJOS KRAŠTAI

**Prašykite mūsų naujos brošiūros apie
Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.**

1 - 800 - 451 - 9511

UNIONTOURS

Isteigta 1931

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016

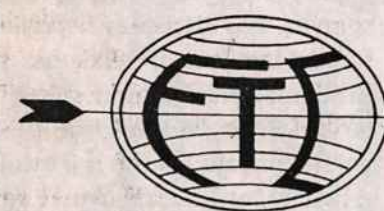
Tel: 212 - 683 - 9500

Fax: 212 - 683 - 9511

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Paskambinkite mums ir sužinokite mūsų siūlomas kainas!

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 944-1273

(201) 592-8780

VASAROS KAINOS Į LIETUVĄ

Birželio 15 - rugsėjo 15

**Iš New Yorko ar Chicagos į Vilnių ir atgal
iš Vilniaus į Chicago ar New Yorką ir atgal**

\$730.00 plius mokesčiai

Kai kurios dienos jau išparduotos. **Kainos žemesnės** prieš birželio 15 d. ir po rugsėjo 15 d.

Grupinės kelionės į Dainų ir Šokių Šventę

Birželio 29 - liepos 13 iš Newarko

Birželio 30 - liepos 13 iš JFK

Kaina \$1,893

Kaina įskaito: lėktuvo bilietai (pridėtinis mokestis iš kitų miestų); viešbučiai - Vilnius, Kaunas, Palanga; trys valgiai kas dieną; bilietai į dainų ir šokių festivalį; visa transportacija; įdomių vietų apžiūrėjimas; gidai lietuvių ir anglų kalba; bagažų nešiojimas; patarnavimo mokesčiai.

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.

Brooklyn, NY 11229

Tel. 718 769-3300; 1-800-77-VYTIS

FAX 718 769-3302

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- ☐ Siuntinių agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per vieną mėnesį.
- ☐ Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 79 iki 99 centų.
- ☐ Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- ☐ VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Siuntinius **gegužės mėn.** priimsime šiuose miestuose:

CAPE COD, MA 24 d. (antradieni)	4.00 - 6.00 popiet
BROCKTON, MA 26 d. (ketvirtadieni)	4.00 - 6.30 popiet
WATERBURY, CT 28 d. (šeštadieni)	9.00 - 11.00 ryte
HARTFORD, CT 28 d. (šeštadieni)	12.00 - 2.00 popiet

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

Dar gyvuoja New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija

New Yorke ir jo apylinkėse yra kelios dešimtys lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų, kurių ap. 30 yra įsijungę į New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugiją, įsteigtą 1951 m. ir tebegyvuojančią. Balandžio 24 d. draugijos nariai buvo sukviešti į metinį susirinkimą Kultūros Židinyje.

Dienos programa pradėta pranciškonų vienuolyno koplyčioje mišiomis, kurias aukojo tėv. Leonardas Andriekus už mirusius draugijos narius. Pamoksle jis priminė gydytojų reikalingumą žmonėms ir daugelio jų pasiaukojimą gydant sergančius. Daug lietuvių gydytojų prisidėjo kovoje už Lietuvos laisvę, lietuviybės ir lietuviškos kultūros puoselėjimą.

Po pamaldų susirinkimo dalyviai vienoje Kultūros Židinio salių vaišinosi pietumis. Susirinkimą pradėjo draugijos pirm. dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė ir susirinkimui vadovauti pakvietė dr. Juozą Kriaučiūną iš Putnam, CT. Pagerbti mirę draugijos nariai,

o jų vienas, dr. Vincas Tercijonas, miręs prieš 30 metų, dr. Kriaučiūno buvo prisimintas trumpa mirusiojo gyvenimo ir darbų apžvalga. Dr. Tercijonas buvo vienas New Yorko lietuvių gydytojų draugijos steigėjų ir jo pastangos paskubino įkurti Amerikos lietuvių gydytojų sąjungą.

Oftalmologas dr. Paulius Švitra kalbėjo apie akių ligas: kataraktą, glaukomą ir tinklainės atplyšimą.

Draugijos valdybos pirm. dr. Šimaitienė draugijos vardu dėkojo dr. R. Saldaitienei-Čiurlienei už prof. dr. P. Gudavičiaus kapo puošimą ir priežiūrą. Šiais metais Darbo dienos savaitgalį vyks už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių gydytojų sąjungos narių suvažiavimas Chicagoje ar Lemonte. Pirmininkė ragino draugijos narius jame dalyvauti. Pirmininkė prašė draugijos narių dalyvauti ruošiamame pagerbime Lietuvos Ambasadoriui prie Jungtinių Tautų Anicetui Simučui.

(nukelta į 8 psl.)

NEW YORKO žinios

Bushwicko LB apylinkės XIV Tarybos rinkimuose balsavo 41 asmuo. Balsavimo rezultatai: Kęstutis Bileris gavo 37 balsus, Ramutė Česnavičienė - 38, Daiva Kezienė - 10, Kęstutis Miklas - 16, Rimas Vaičaitis - 31.

Ambasadoriaus pagerbimo komitetas posėdžiavo gegužės 10 d. Kultūros Židinio posėdžių mėnėje. Komitetas yra labai didelis, posėdyje dalyvavo apie 15 asmenų. Pirmininke yra Lilė Milukienė. Kitas komiteto posėdis bus gegužės 24 d., antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio posėdžių mėnėje.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kai praeitais metais lankėsi Lietuvoje, spalio mėnesį radijo "Mažajoje studijoje" turėjo pokalbį su keletu žmonių apie poeziją,

jos prasmę, apie pranciškoniskumą. Žurnalas "Naujas Židynys - Aidai", š. m. Nr. 3 "Kultūros" skyriuje išidėjo to pasikalbėjimo dalį, kurią parengė žurnalistė Aušra Jurgutienė. Pasikalbėjimas užima tris puslapius, idėta poeto nuotrauka, kurią padarė Juozas Griekienis.

LM Klubų Federacijos suvažiavimas įvyko gegužės 14 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje. Suvažiavimas prasidėjo mišomis pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Atstovų buvo atvykę iš Washington, Waterburio, Hartfordo. Suvažiavimą globojo New Yorko klubas. Pasikalbėta dėl klubų ateities, jų veiklos sustiprinimo. Federacijos valdyba perrinkta ta pati: Aldona Pintsch, Salomėja Valiukienė, Jadvyga Vytuvienė, Sofija Skabeikienė, Malvina Klivečkienė. Suvažiavime dalyvavo ir viešnia iš Lietuvos.

New Yorko lietuvių gydytojų draugijos valdyba 1994 m. Visi gydytojai ar dantų gydytojos. Iš k.: Petras Dičpinigaitis - vicepirm., Filomena Ignaitienė - narė, Leonilda Giedraitienė - ižd., Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė - pirm., Regina Saldaitienė - sekr., Jolita Trojanienė - kontr. komis. pirm., ir Paulius Švitra - narys.
J. Kriaučiūno nuotrauka

LIETUVOJE

Trys užsienio šalių audito kompanijos atrinktos atlikti auditą trijuose pagrindiniuose Lietuvos bankuose, kurių dalininkas yra valstybė. Price Waterhouse iš Didžiosios Britanijos atliks auditą Lietuvos Taupomajame banke, Deloitte and Touche iš Airijos - Valsybiniam komerciniam banke, o Arthur Andersen - žemės ūkio banke. Tokios operacijos padės realiau apibrėžti šių bankų ekonominę padėtį, praplėsti jų, kaip normalių finansinių tarpininkų, galimybes. Audito atlikimas bankuose su valstybės dalimi yra vienas iš tarptautinių organizacijų reikalavimų.

-- **PHARE finansuoja** Baltijos

Aušros Vartų parapijos pavasario metiniai pietūs buvo gegužės 15 d. parapijos salėje. Svečių prisirinko beveik pilna salė. Kalbas pasakė parapijos klebonas kun. dr. Eugenijus Savickis, buvęs klebonas kun. Vytautas Palubinskas ir kun. Danielius Staniškis. Prisiminta jo kunigystės 10 metų sukaktis. Programai vadovavo Lietuvos Vyčių 12 kuopos valdybos narys Edvardas Senken.

šalių pasienio punktus. Pagal Europos Sąjungos PHARE programą Baltijos šalių valstybinių sienų perėjimo punktų infrastruktūrai gerinti ir muitininkams mokytį paskirta 12 milijonų ECU (ekių). Dvi dienas Vilniuje vyksiamame regioniniame pasitarime PHARE lėšomis buvo pasidalinta: Estijai - 2 milijonai ECU, Latvijai - 3, Lietuvai - 4 milijonai ECU. 1,5 milijono ECU skirta trijų Baltijos šalių muitinėms kompiuterizuoti ir 1,5 milijono ECU - muitininkams parengti. Lietuva PHARE lėšas panaudos Kalvarijos ir Medininkų pasienio punktam įrengti. Kalvarijos punktas - tai visų trijų Baltijos šalių vartai į Vakarų Europą. PHARE programos lėšos Baltijos šalių sienų perėjimo punktam finansuoti skirtos pagal Didžiosios Britanijos kompanijos VVS Atkins International Limited atliktą studiją.

Ties Palanga, 2150 metrų gylyje, gręžėjai rado 74 laipsnių (pagal Celsijų) geoterminio vandens.

-- **Vilniaus miesto** ribose žemė yra atgavę tik apie 5% savininkų. Didžiausia grąžinimo valda - 20 akrų. Kol kas nenuspręsta dėl Senamiesčio - ar čia iš viso bus leista privatizuoti žemę.

Mirė Andrius Butas

Woodhavene, NY, dažnai sutikdavome ramiai beeanantį vyresnio amžiaus žmogų, kuris mandagiai pasveikindavo pažįstamus, kartais trumpai ir pasikalbėdavo. Dažnas žinojo, kad jis Lietuvoje buvo aukštas policijos tarnautojas.

Ir štai atėjo liūdna žinia, kad Andrius Butas gegužės 11 d. mirė Jamaica ligoninėje, sulaukęs 97-rių metų. Buvo gimęs 1897 m. rugpjūčio 16 d. Lietuvoje.

Buto palaikai buvo pašarvoti M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko gegužės 13 d. Jį pravedė dukters Aleksandro vyras dr. Julius Maldutis.

Pirmiausia kalbėti pakvietė Magdaleną Ulėnienę, kuri velionį pažino dar iš jaunystės laikų. Kalbėtoja pabrėžė velionio didelį patriotizmą. Jis, Tėvynės meilės vedamas, stojo į karo mokyklą. Ją baigęs, buvo pulkininko Giedraičio adjutantu.

Anūkas Aleksandras Maldutis kalbėjo apie senelio gyvenimą. Senelis buvęs labai kuklus ir apie savo tarnybą Lietuvoje mažai kalbėdavęs. Mėgo su anūkais išeiti pasivaikščioti. Išėjęs sutikdavo daugybę žmonių, nes turėjo daug draugų ir pažįstamų. Susitikęs su visais kalbėdavosi, ir tie pasivaikščiojimai užtrukdavo valandų valandas. Anūkams būdavo labai įdomu klausytis senelio pasikalbėjimų su draugais. Tokiu būdu jie daug ką sužinojo apie senelio jaunystės dienas.

Lietuvoje Andrius Butas buvo pasienio policijos viršininkas. Atgavęs Vilnių, buvo paskirtas Vilniaus rajono policijos viršininku, nes mokėjo lenkų ir rusų kalbas.

Buvo didelio takto žmogus. Visur su visais labai gerai sugyveno. Už

nuopelnus buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

Trečias kalbėtojas buvo žentas dr. Julius Maldutis. Jis kalbėjo angliškai, kad suprastų ir amerikiečiai draugai, atėję į šermenis. Nupasakojo, koks velionis buvo puikus šeimos tėvas ir kiek širdies idėjo į anūkų auklėjimą. Savo žodį baigė jauno, 19-kos metų, piloto puikiu eilėraščiu.

Atsisveikinome su prof. dr. Jokūbu Stuku

Prof. dr. Jokūbas Stukas buvo Didžiojo New Yorko ir jo apylinkių populiariausias lietuvis. Per 50 metų vadovęs savo radijo valandėlei "Lietuvos atsiminimai", vėliau - antrai angliškai valandėlei "Music of Lithuania", rengęs televizijos programas, koncertus, turėjęs savo chora, tautinių šokių grupę, vadovavęs Lietuvių Dienai pasaulinėje parodoje, veikęs įvairiose lietuviškose organizacijose, buvęs jų valdybose.

Prof. dr. Jokūbas Stukas mirė 1994 m. balandžio 29 d., penktadienį, 1:15 v. r. Skaudi žinia greit pasiekė lietuviškąją visuomenę.

Prof. J. Stuko palaikai buvo pašarvoti Kearny, NJ, lietuviams gerai žinomoje Buyus šermeninėje. Sekmdienį ir pirmadienį atsisveikinti su velioniu atėjo daugybė žmonių.

Laidotuvės įvyko gegužės 3 d., antradienį. Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčia buvo pilnutėlė. Laidotuvių pamaldom vadovavo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, kuris pasakė lietuvišką ir anglišką pamokslą. Koncelebravo 6 kunigai. Dar kalbėjo tos parapijos klebonas prel. Domininkas Pocius, Seton Hall universiteto atstovas kunigas. (Su velioniu taip pat atsisveikino Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkė Frances Petkus).

Pamaldų metu išpūdinga buvo giedojimo dalis. Giesmės, sukurtas Liudo Stuko, giedojo Genovaitė Mazur. Viena giesmė buvo specialiai skirta mirusiam broliui. Vargonais palydėjo kompozitorius Liudas Stukas. Vienai giesmei smuiku pritarė ir Julius Veblaitis, dar ir atskirai atlikęs ir kitų kūrinių.

Į paskutinąją kelionę prof. J. Stuką lydėjo didelė automobilių vilkslinė. Prof. J. Stukas palaidotas Arlingtone kapinėse, kur yra jo šeimos kapai, palaidoti abu jo tėvai. Ten ilsisi ir jo draugas muzikas Algirdas Kačanauskas, miręs 1977 m. gegužės 9 d. Brooklyne, NY.

Naslė Loreta pakvietė visus užkandžių į Newarko parapijos salę, nes į Kearny parapijos salę tiek žmonių nebūtų sutilpę.

Loreta taip pat pareiškė, kad ji mėgins tęsti Jokūbo pradėtus darbus - abi radijo valandėles. Ji išsiaiškina su Seton Hall universitetu, kokiom sąlygom bus galim tęsti šių valandų transliacijas. Jokūbas buvo šio universiteto profesorius, štabo narys, turėjo daug lengvatų pasinaudoti radijo siųstuvu.

Abi radijo valandos vasaros metu yra sustabdomos.

Loretos pageidavimu buvo renkamos aukos Lietuvos Vyčiams, besimokslinantiems klierikams, jaunimui.

Daugelis pažinojo prof. Jokūbo Stuko brolių Liudą. Pasirodo, kad nuliūdime liko dar du broliai - Augustinas ir Petras.

Lietuviškoje veikloje dr. Jokūbas Stukas paliko žymius pėdsakus. Gimęs Amerikoje, savanoriu karo metu stojęs į jos kariuomenę, dirbęs įvairiuose amerikiečių valdžios postuose, jis sugebėjo su didele meile dirbti Lietuvos labui. Visur dalyvavo lietuviškoje veikloje, puoselėjo lietuvių, jungėsi į lietuviškas organizacijas, joms vadovavo. Prof. J. Stuko sodybą puošė lietuviškas kryžius, namai buvo pilni lietuviškų knygų ir plokštelių.

Amžinam poilsiui atgulė vienas iš iškiliausių lietuvių visuomenininkų. Tegu jam būna lengva Amerikos žemelė. (p.j.)

-- **Su Latvija** bendrame delegacijų posėdyje pabaigta tartis dėl valstybės sausumos sienos atstatymo. Posėdyje dalyvavo ir Zarasų, Rokiškio, Pasvalio, Daugpilio žemėtvarkininkai. Baigti nustatyti bendros sienos ruožai, susitarta, kaip redemarkacijos linija bus žymima vietoje.

-- **Suomijos ambasada** Lietu-

vos vyriausybė nusprendė parduoti pastatą Vilniuje, Kalinausko 15, ir žemės sklypą. Už pastatą suomiai sumokės \$90,000, už 1,900 kv. metrų žemės sklypą - \$360,000.

-- **Lietuvos Vyriausybė** Vilniuje yra pardavusi pastatus Danijos, Latvijos, JAV, Švedijos, D. Britanijos, Turkijos ir Vatikano ambasadoms.

Marija" ir "Lietuva brangi".

Velionis po iškilmingų mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje gegužės 14 d. palaidotas šv. Karolio kapinėse Farmingdale, NY.

Nuliūdė liko: žmona Apolonija, sūnus Anatolijus su žmona Virginija, duktė Aleksandra su vyru dr. Julium Meldučiu, keturi anūikai ir du proanūčiai.

Ona Barauskienė

A.† A. ANDRIUI BUTUI

mirus, didžio skausmo valandoje jo žmonai Apolonijai, sūnui Anatolijui ir jo šeimai, dukrai Aleksandrai Maldutienei ir jos šeimai bei visiems artimiesiems reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Vanda ir Bronius Sutkai

A.† A. ANDRIUI BUTUI

baigus žemiškąją kelionę, žmonai Apolonijai, sūnui Anatolijui, marčiai Virginijai, vaikaitiams Arui ir Vilijai ir jos šeimai, dukrai Aleksandrai ir jos šeimai, bei visiems giminėms ir artimiesiems, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Regina ir Edvardas Bačanskai
Rima ir Jonas Bačanskai
Diana ir Kazimieras Čampės
Nerija ir Romas Kasparai

Amerikos Lietuvių Tarybos nariui, ALTo įgaliotiniui, didžiam visuomenės veikėjui

A.† A. Prof. dr. Jokūbui Stukui

mirus, kartu liūdėdami, reiškiamo gilią užuojautą žmonai Loretai, broliams ir giminėms.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Skubus ir patikimas siuntinių persiuntimas
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

- žemos patarnavimų kainos.
- greitas, paslaugus servisas.
- garantuotas siuntinių saugumas.
- labdaros siuntinių persiuntimas.

NAUJOVĖ: CT, NY, NJ valstijose gyvenantiems siūlomas siuntinių paėmimas iš namų!!!

JUMS patogiu laiku, JUMS patogią dieną, į JUMS patogią vietą MŪSŲ atstovas atvyks paimti JŪSŲ siuntinių. 24 valandas per dieną, 7 dienas per savaitę, 365 dienas į metus!

SKAMBINKITE MUMS NEMOKAMU telefono numeriu:

1 - 800 - 775 - 7363

arba kreipkitės į MŪSŲ atstovą N.Y. valstijoje telefonu:

1 - 914 - 258 - 5133

MAY PICK-UP SCHEDULE

5/24 TUES
5/25 WED
5/28 SAT
5/31 TUES

PUTNAM, CT
NEWARK, NJ
BROOKLYN, NY
NEW BRITAIN, CT
NEW HAVEN, CT
WATERBURY, CT

10-11 AM
10-11 AM
12-2 PM (Kult. Žid.)
11-12 AM
2-3 PM
5-7 PM

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Artimiausioje Vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, veikloje: Gegužės 19-30 dienomis - Vokietijoje - Vasario 16-osios gimnazijoje sutvirtinimo sakramentas, Memingen - ateitininkų suvažiavimas, Europos lietuvių kunigų rekolekcijos. Gegužės 31 d. - Sparkhill, NY, Lietuvių Religinės Šalpos direktorių suvažiavimas.

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: Arvydo Vilčinsko koncertas bus gegužės 22 d., sekmadienį, 2:30 v. popiet Kultūros Židinyje. Renigia Atletų Klubas ir maloniai kviečia visus atsilankyti. Prieš koncertą bus galima gauti užkandžių, koldūnų ir šaltų barščių. Juos gamins Atletų Klubas sportininkai. Po koncerto užkandžiai, atgaiva, muzika.

Šv. Rašto Senojo Testamento trečio tomo paskutinės korektūros jau baigiamos skaityti. Šv. Raštą į lietuvių kalbą vertė kun. prof. Antanas Rubšys, kuris dabar yra Lietuvoje ir grįš už poros savaitžių.

Violetos Rusytės ir Eimučio Karmazino sutuoktuvės bus birželio 4 d. Violeta yra kilusi iš Kau-no, prieš keletą metų atvykusi į Ameriką, visa laiką gyvenusi New Yorke. Eimutis yra Vandos ir Stasio Karmazinių sūnus, čia baigęs mokslus ir tarnauja banke.

Sonata Petravičiūtė su savo motina Kristina prieš keletą metų atvyko iš Lietuvos čia gydytis. Amerikoje Sonata buvo išgydyta, čia baigė vidurinę mokyklą ir sėkmingai studijuoja Barucho universitete. Gegužės 7 d. buvo jos 21-asis gimtadienis. Tą dieną 11 val. Apie reikišką parapijos bažnyčioje buvo padėkos mišios ir po jų mokyklos apatinėje salėje vaišės, kurios dalyvavo apie 30 žmonių. Sukaktuvininkei įteikta dovanų, linkėta sėkmingo mokslo ir sveikatos.

Elvira Ošlapienė, Old Greenwich, CT, kasmet stiprina mūsų spaudą didesne auka. Ir šiemet užmokėjo "Darbininko" prenumeratą, atsiųsdama 75 dol. čekį. Nuolatinei rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

ATLANTA IE Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks gegužės 28 d., šeštadienį, 12 - 2 val. popiet. Siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Jokių maitinimų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel.: (914) 258 - 5133. (Žiūrėkite skelbimą 7 psl., kada siuntiniai paimami iš kitų vietovių).

Ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų ANICETO SIMUČIO

JUBILIEJINĖ ŠVENTĖ

įvyks š.m. birželio 5 d., sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Programoje:

Kokteiliai
Sveikinimai
Amb. Stasio Lozoraičio kalba
Apdovanojimai
Meninė programa
Karšti pietūs

Vietas galima užsisakyti ir užmokėti iki gegužės mėn. 28 d. pas platintojus (žiūr. žinutę puslapio viršuje). Įėjimo kaina \$45.

Prie įėjimo vietos nebus parduodamos. Kviečiame ir laukiame visų!

Rengimo Komitetas

ARVYDO VILČINSKO

KONCERTAS

įvyks š.m. gegužės 22 d., sekmadienį, 2:30 val. pp. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Per koncertą klausytojai sėdės prie stalų.

Ant kiekvieno stalo - po 2 butelius vyno ir sūrio.

Prieš koncertą ir po jo bus galima nusipirkti Atletų Klubas gamintų valgių: šaltų barščių su bulvėmis ir koldūnų. Po koncerto atgaiva, pasilinksminimas prie šokių muzikos.

Įėjimo auka - \$10.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

New Yorko Atletų Klubas

LB NY apygardos valdybos posėdis bus gegužės 25 d., trečiądienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio posėdžių menėje.

LB Queens apylinkės nauja valdyba

LB Queens apylinkė yra veikli ir judri, talkina apygardos darbuose, pati viena pasirodo su atskirais renginiais.

Gegužės 1 d., sekmadienį, Kultūros Židinio posėdžių menėje įvyko apylinkės susirinkimas su kavute. Dalyvavo apie 40 narių.

Pasikalbėta apie veiklą, ateities planus. Valdyba ir kontrolės komisija padarė pranešimus. Svarbiausias susirinkimo tikslas buvo išrinkti naują valdybą, kaip reikalauja statutas. Ta valdyba buvo išrinkta ir gegužės 11 d. savo posėdyje pareigomis pasiskirstė: pirmininkė - Ramutė Česnavičienė, vicepirmininkė - Vida Jankauskienė, išdininkė - Renata Alinskienė, sekretorius - Kostas Norvila, sąrašų ir kartotekos tvarkytoja - Jadvyga Vytuvienė, parengimų vadovė - Marija Žukauskienė, valdybos narys - Antanas Vytuvius.

Daug kalbėta apie socialinės globos reikalus, kaip sudaryti tokių žmonių ratelį, kuris sugebėtų pagelbėti tiems, kam toji pagalba reikalinga. Prie konkrečių sprendimų neprieita. Šiuo klausimu bus kalbama ir ateityje.

Rudenį numatoma surengti dainų ir šokių šventę, nes iš New Yorko į tokią šokių bei dainų šventę Lietuvoje vyksta ir choras, ir šokių grupė. Valdyba, norėdama juos paremti, paskyrė po 100 dol. chorui ir šokių grupei.

Dalyvausime veteranų parade

Kaip įprasta, čia Memorial Day - Vainikų dieną rengiamas paradas, kuriame dalyvauja įvairios tautybės ir tuo išreiškia solidarumą šiam kraštui, kuriame gyvena ir dirba.

Parade dalyvauti yra pakviesti ir lietuviai. Todėl visi prašomi jausti pareigą pademonstruoti savo solidarumą, drausmingumą, ryžtą. Moterys prašomos dalyvauti su tautiniais drabužiais.

Paradas vyks gegužės 29 d., sekmadienį. Visi kviečiami rinktis 10:30 v. r. - 107-15 Metropolitan Ave.

Dalyvausime patys ir paraginime savo kaimynus. Parada rengia veteranai.

LB New Yorko apygardos rinkimai į XIV tarybą

LB Queens rinkiminėje apylinkėje rinkimai į LB XIV tarybą vyko balandžio 30, gegužės 1, 7 ir 8 dienomis.

Rinkiminę komisiją sudarė: Kostas Norvila, Jadvyga Vytuvienė, Vytautas Vaičiulis, Tadas Alinskas, Marija Žukauskienė.

Kostas Norvila "Darbininko" redakcijai pristatė rinkimų protokolą. Rinkimų duomenys yra tokie: asmeniškai balsavo - 100, paštu - 149. Iš viso balsavimo kortelių gauta 249. Patikrinus nebuvo atmeta nė viena kortelė.

Balsai pasiskirstė taip: Kęstutis Bileris - 185, Ramutė Česnavičienė - 207, Daiva Kezienė - 174, Kęstutis Miklas - 99, Rimas Vaičiūnas - 99.

Gera žinia New Yorko ir apylinkių lietuviams

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad "VILTIES" konteineris su siuntiniais, išplaukęs iš Bostono balandžio 3 d., pasiekė Vilnių balandžio 22 d. Siuntiniai jau išdalinti Jūsų artimiesiems. Nėra jokio maitinimo mokesčio.

"Vilties" atstovai Brooklynė siuntinius vėl priims birželio 11 d. nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis tel. (617) 269 - 4455. Mūsų adresas:

VILTIS
Lithuanian Relief Parcel Service, Inc.,
368 West Broadway,
Boston, MA 02127
(Žiūr. skelbimą 6 psl.)

New Yorko lietuvių gydytojų susirinkime balandžio 24 d. Kultūros Židinyje. Žemutinės eilės: dr. N. Bražėnaitė, dr. J. Kriaučiūnas, dr. J. Šukienė, dr. J. Vytuvienė, dr. R. Saldaitienė-Čiurlienė, dr. L. Giedraitienė, dr. D. Saldaitytė, dr. A. Švalbonienė, dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė, dr. V. Juškauskaitė, dr. J. Trojanienė, dr. M. Kazlaite, dr. J. Dičpinigaitis, dr. E. Niedins (latvis), ir M. Jankauskienė. Viršutinėje eilėje: dr. dr. G. Minkovienė, dr. M. Žukauskienė, dr. S. Dimienė, dr. A. Pliura, dr. R. Pliurienė ir dr. P. Švitra.

Dar gyvuoja New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija

(atkelta iš 7 psl.)

Draugijos išdininkė dr. Leonilda Giedraitienė pranešė apie išdostovį. Narių mokesčiai surenkami be didelių sunkumų. Kontrolės komisijos pirm. liko dr. Jolita Trojanienė rado, kad išdostas tvarkomas be priekaištų.

Pereita prie draugijos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimų. Daugelio susirinkusių pasiūlymu, visiems susirinkusiems pritariant ir dabartinės valdybos nariams sutinkant, valdyba palikta tų pačių asmenų: dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė - pirm., dr. Petras Dičpinigaitis - vicepirm., dr. Regi-

na Saldaitienė-Čiurlienė - sekr., dr. Leonilda Giedraitienė - išdininkė ir dr. Filomena Ignaitienė bei dr. Paulius Švitra - nariai. Kontrolės komisijos pirm. liko dr. Jolita Trojanienė.

Susirinkusieji einamuose reikaluose pasisakė, kad draugija nėra pajėgi padėti gydytojams atvykti iš Lietuvos ar jau Amerikon atvykusiems ir siekiantiems medicinos žinių pagilino, nes draugijos narių skaičius mažas, neturi įtakingų narių gauti paramos iš amerikiečių medicininių institucijų. Kiekvienas gydytojas sutiko asmeniškai, kiek išgalės, aukščiau

Iš Lietuvos sugrįžus...

Romas Kezys, "Laisvės Žiburio" radijo laidos vedėjas, neseniai grįžo iš Lietuvos. Ten jis lankėsi savo biznio reikalais, kaip patogiau Vilniuje įkurdinti turistus, kurie keliaus į dainų ir šokių šventę.

Apie tai jis pasakojo savo radijo "Laisvės Žiburio" gegužės 8 d. laidoje. Į Lietuvą R. Kezys dažnai keliauja. Jis kalbėjo, kad yra ryškus skirtumas nuo praėjusios kelionės. Žymiai pablogėjo žmonių ekonominis gerbūvis.

Yra grupė apskrių biznierių, kurie yra turtingi ir karališkai gyvena. Daug buvusių komunistų pasigrobė turto ir dabar gyvena gerai. Gerai gyvena ir politikai, kurie išnaudoja savo pozicijas, gauna kyšių ir kitais būdais sukaupia daug

Antano Masionio atsiminimų knyga "Ateitininkų dvasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje, 214 psl. knyga gausiai iliustruota. Kaina \$10, persiuntimo išlaidoms padengti pridėdama \$2. Užsakoma adresu: "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO**. Pinigai pervedami **doleriais. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, 1994 metams paliko tą pačią metinę prenumeratą \$85 oro paštu. Čekį \$85 išrašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Nekalto Prasiidėjimo Marijos seserų priežiūroje. Pasinaudokite proga, kreipkitės: Vėla Maria, P.O. Box 155, Thompson, CT 06277. (sk.)

pinigų. Geriausiai gyvena mafiozai, kol jų kas nenušauna ar policija nepagauna. Tačiau masė Lietuvos žmonių gyvena dideliame skurde, ypatingai pensininkai, ūkininkai, studentai. Pastatai išorė kaip buvo, taip ir liko apšepusi.

Kaunas naktį tuščias...

Toliau savo programoje prisiminė porą idomių epizodų. Gegužės 6 d., penktadienio vakare, Kaune jis išėjo iš viešbučio pasivaikščioti, pažiūrėti, kaip atrodo Kaunas naktį. Buvo apie pusę dešimtos. Ėjo į Laisvės alėją, kuri yra judri ir nuostabi, pilna krautuvelių, restoranų. Galvojo pamatysias daug žmonių, jaunimo būrius.

Atėjo į Laisvės alėją ir negalėjo tikėti savo akimis. Tuščia, nė gyvos dvasios! Kartais kur toli pamatai skubantį žmogelį, o šiaip tuščia. Baimė taip paveikė Lietuvos žmones, kad jie bijo vakare išeiti. Nepriklausomybė atgavo, o sėdi kalėjime!

Berniukas su peiliu

Nuvežė Romą Kežį į Pažaislio vienuolyną, pastatė mašiną ir lipa iš jos laukan. Atbėgo kokių 8 ar 9 metų berniukas ir sako:

- Ponai, gal reikia pasaugoti mašiną.

Šoferis sako, kad nereikia. Berniukas neatleidžia ir siūlo savo

minėtai atvejais teikti trumpalaikę globą.

Susirinkimui baigiantis buvo pasveikinta dr. Konstancija Šimaitienė, kurios knygos "Moteris su baltu chalatu" dalis išleista itališkai trečia knygele. Tuo pačiu priminta ir susirinkusieji buvo paskatinti išgyti dr. Mildos Budrienės išleistą knygą "Amerikos lietuviai gydytojai".

Susirinkime dalyvavo 25 asmenys, dauguma jų gydytojai ir dantų gydytojos. Buvo dvi gydytojos, neseniai atvykusios iš Lietuvos: V. Juškauskaitė ir G. Minkovienė, taip pat latvis gydytojas dr. Eriks Niedins. Dalyvavo ir du svečiai: tėv. Leonardas Andriekus ir aktorius Vitalis Žukauskas.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

paslauga. Tada šoferis paklausė:

- O kiek tu imsi už apsaugą?

- Vieną litą už valandą.

Šoferis sutiko, bet dar paklausė: - Bet kaip tu apsaugosi, kai užpuls keli vyrai ir bandys mašiną pavogti.

Berniukas tuoj išsitraukė peilį iš kišenės, atlenkė jį ir parodė.

- Va, kas jų laukia. Apsaugosiu!

Atrodo nuotykis juokingas, o iš tikrųjų reikia verkti. Pati jauniausia karta ruošiasi nusikaltimams! Ar gerieji žmonės išauklės tą kartą ir padarys dorais valstybės piliečiais?

Supermarketas

Vilniuje buvo jis užėjęs ir į pirmą didžiulį supermarketa, kuris pavadintas "Pas Juozapą". Įrengtas kuo gražiausiai, kaip Amerikos didieji supermarketai. Žmonių labai daug. Net eilutė lauke laukia.

Palaidojo A. Merkeli

Flushing, NY, gyveno rašytojas, daugelio knygų autorius, žurnalistas, buvęs "Lietuvos aidas" redaktorius, Aleksandras Merkeli, miręs šį pavasarį. Žmona jo pečius nuvežė į Lietuvą. Gegužės 4 d. jo pelenai buvo išstatyti Igulos bažnyčioje, kur buvo pamaldos už velionį. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Gegužės 8 d. Lietuva atsisveikino ir su dr. Marija Gimbutiene. Jos palaikai palaidoti šalia motinos Petrašiūnų kapinėse.

Naujas ambasadorius Prancūzijoje

Prof. V. Landsbergis, būdamas Aukščiausiosios Tarybos pirminku, Prancūzijoje ambasadoriumi buvo paskyręs muziką, kompozitorių Osvaldą Balakauską. Dabar greitai laiku bus paskirtas naujas ambasadorius - Ričardas Bačkis, Prancūzijos lietuvis, arkivyskupo Audrio Bačbio brolis. Prancūzijoje jis išsimokslino, sukūrė lietuvišką šeimą, daug kartų yra buvęs Amerikoje ir "Darbininko" redakcijoje. Jis yra diplomato dr. Stasio Bačbio sūnus. Ričardas Bačkis yra jaunas ir energingas, veiks lietuviškose organizacijose.